



---

# **Innst. 4 L**

**(2016–2017)**

**Innstilling til Stortinget  
fra finanskomiteen**

Prop. 1 LS (2016-2017)

---

**Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2017 – lovsaker**



## Innhold

	Side
<b>1. Innledning</b> .....	5
<b>2. Nærmere om lovsakene</b> .....	5
<b>3. Oppjusteringsfaktor for utbytte</b> .....	5
<b>4. Verdsettingsrabatt i formuesskatten</b> .....	6
<b>5. Personskatt for øvrig</b> .....	7
5.1 Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid.....	7
5.2 Aksjesparekonto .....	9
5.3 Incentiv til medeierskap.....	10
5.4 Den nedre grensen i trygdeavgiften.....	11
5.5 Satsen i minstefradraget .....	11
<b>6. Finansskatt</b> .....	11
<b>7. Landbruksbeskatning</b> .....	13
7.1 Innledning.....	13
7.2 Jordbruksfradrag for aksjeselskap .....	13
7.3 Innstramming av jordbruksfradraget .....	14
7.4 Skogbruk – ny inntektsutjevningsordning.....	14
7.5 Uttak av skogfondsmidler .....	14
7.6 Skogvern.....	14
<b>8. Næringsbeskatning for øvrig</b> .....	14
8.1 Avvikling av startavskrivningene.....	14
8.2 Økte avskrivningssatser for kjøretøy.....	15
8.3 Tilskudd til investering i distriktene.....	15
8.4 Skattefunn.....	16
8.5 Friinntekten i særskatten for petroleumsvirksomhet .....	17
8.6 Vindmøllefartøyer i rederiskatteordningen .....	17
<b>9. Merverdiavgift</b> .....	18
9.1 Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren .....	18
9.2 Merverdiavgift – vedlikehold av F-35-kampfly.....	19
<b>10. Tolletatens kontroll med vareførsel over grensen</b> .....	20
<b>11. Land-for-land-rapport til skattemyndighetene</b> .....	21
<b>12. Norges Banks opplysninger til skattemyndighetene</b> .....	22
<b>13. Reglene om betaling av skatte- og avgiftskrav</b> .....	22
<b>14. Sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver</b> .....	23
<b>15. Oppretting og presisering av lovtekst mv.</b> .....	23
<b>16. Oppfølging av skatteforvaltningsloven</b> .....	23

	Side
<b>17. Andre forslag og merknader</b> .....	24
17.1    Arbeidsgiveravgift – frivillige organisasjoner .....	24
17.2    Fradrag for gaver til frivillige organisasjoner .....	24
<b>18. Forslag fra mindretall</b> .....	24
<b>19. Komiteens tilråding</b> .....	24
<b>Vedlegg</b> .....	42



# Innst. 4 L

(2016–2017)

## Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 1 LS (2016–2017)

### **Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2017 – lovsaker**

Til Stortinget

#### **1. Innledning**

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lisbeth Berg-Hansen, Tore Hagebakken, Irene Johansen, Marianne Marthinsen, Torstein Tvedt Solberg og Truls Wickholm, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Svein Flåtten, Sigurd Hille, Heidi Nordby Lunde og Siri A. Meling, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi, Roy Steffensen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, lederen Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, viser til at lovsaker fremmet i Prop. 1 LS (2016–2017) blir behandlet i denne innstillingen.

Komiteen presiserer at sammendragene i det følgende er begrenset til kortere oppsummeringer fra proposisjonen. For utfyllende saksomtaler, se Prop. 1 LS (2016–2017) – i det følgende omtalt som «proposisjonen».

Komiteen viser til brev fra finansministeren av 27. oktober 2016 om korrigerende av feil/unøyaktigheter i proposisjonen i tillegg til retdebrev av 15. november 2016. Brevene følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser for øvrig til merknadene nedenfor i denne innstillingen i tillegg til merknader

inntatt i Innst. 3 S (2016–2017) og Innst. 2 S (2016–2017).

#### **2. Nærmere om lovsakene**

##### **Sammendrag**

Regjeringen har i proposisjonen foreslått endringer i eideoms-skattelova, petroleumsskatteloven, sentralbankloven, folketrygdloven, skatteloven, merverdiavgiftskompensasjonsloven, valutaregisterloven, skattebetalingsloven, tolloven, merverdiavgiftsloven, lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven, a-opplysningsloven, SI-loven, skatteforvaltningsloven og lov om åpenhet om eierskap i medier.

##### **Komiteens merknader**

Komiteen viser til merknader nedenfor i denne innstillingen knyttet til de ulike lovforslagene som blir nærmere behandlet i det følgende, og presiserer at det kun er proposisjonens lovforslag som blir behandlet i denne innstillingen. Forslag til forskrifts-endringer, øvrige vedtak og omtalesaker behandles i Innst. 3 S (2016–2017).

#### **3. Oppjusteringsfaktor for utbytte**

##### **Sammendrag**

Lavere skatt på alminnelig inntekt vil gjøre det mer lønnsomt for eiere som arbeider i eget selskap å ta ut faktisk arbeidsinntekt som aksjeutbytte (inntektsskifting). Det skyldes at reduksjonen i satsen på alminnelig inntekt både reduserer skatt på selskapsoverskudd og skatt på utbytte fra overskudd etter skatt. For å redusere motivet til slik inntektsskifting har Stortingets flertall vedtatt at skatten på utbytte

mv. økes slik at den samlede marginals-katten på utbytte mv. (inklusive selskapsskatt) skal være om lag uendret. I tråd med dette foreslår regjeringen at den samlede marginals-katten på utbytte mv. opprettholdes ved at oppjusteringsfaktoren for utbytte mv. økes fra 1,15 til 1,24 i 2017.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven §§ 10-11 første ledd annet punktum, 10-31 første ledd fjerde punktum og annet ledd annet punktum, 10-42 tredje ledd bokstav b, 10-44 første ledd tredje punktum, 10-65 annet ledd tredje punktum, 10-67 annet ledd og skattebetalingsloven § 11-5.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning og med inntektsåret 2017, mens endringen i skattebetalingsloven foreslås å tre i kraft 1. januar 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å øke oppjusteringsfaktoren for utbytte til 1,3. Dette vil sikre en tilnærming mellom maksimal marginals-kattesats på kapitalinntekt og lønnsinntekt samtidig som utbytteskatten holdes på omtrent samme nivå som tidligere. Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke oppjusteringsfaktoren til 1,54. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

## **4. Verdsetningsrabatt i formuesskatten**

### **Sammendrag**

Som en del av forliket om skattereform har et flertall på Stortinget bedt regjeringen om å innføre en verdsetningsrabatt i formuesskatten på 20 pst. for aksjer og driftsmidler samt tilhørende gjeld innen 2018. Regjeringen foreslår å innføre en rabatt på 10 pst. i 2017.

Verdsetningsrabatten for aksjer og driftsmidler som foreslås, vil komme norske eiere til gode. Når hele rabatten på 20 pst. er faset inn fra 2018, vil det være lik rabatt for næringsvirksomhet, herunder næringsseidendom, og sekundærbolig.

Verdsetningsrabatten vil også dempe skattefavouriseringen av primærbolig relativt til næringsvirksomhet

og gjøre det mer lønnsomt å kanalisere privat sparing til investeringer i næringsvirksomhet.

Regjeringen foreslår at rabatten skal omfatte aksjer, grunnfondsbevis, aksjeandelen av andeler i verdipapirfond, andeler i deltakerlignede selskap samt driftsmidler. Rabatten skal bare omfatte slike eiendeler som den formuesskattepliktige eier direkte. Aksjer mv. eid av aksjeselskap eller andre foretak som ikke er formuesskattepliktige, er ikke omfattet.

Verdien av gjelden som tilordnes eiendelene som omfattes av rabatten, reduseres også med 10 pst. i 2017. Den tilordnede gjelden skal utgjøre en andel av samlet gjeld som er lik andelen de rabatterte eiendelens brutto formuesverdi før verdsetningsrabatt utgjør av skattyters samlede bruttoformue.

Sekundærboliger vil beholde verdsetningsrabatten på 20 pst. Regjeringen foreslår videre å redusere verdsetningen av gjeld tilordnet sekundærbolig med 20 pst.

Næringsseidendom er et driftsmiddel og vil være omfattet av den nye rabatten på 10 pst. i 2017 og 20 pst. i 2018. Regjeringen ønsker imidlertid ikke å øke formuesverdiene for næringsseidommer midlertidig fra 80 pst. i 2016 til 90 pst. i 2017. Det foreslås derfor at også næringsseidendom skal beholde dagens rabatt på 20 pst. i 2017. Det krever at reglene for verdsetting av eiendeler i ikke-børsnoterte aksjeselskap og deltakerlignede selskap justeres. Verdsetting av sekundærbolig i slike selskap justeres på samme måte.

Verdsettingen av gjeld tilordnet næringsseidendom eid av formuesskattepliktig skattyter reduseres med 20 pst., slik som for sekundærbolig.

Det foreslås at endringen av reglene for verdsetting av sekundærbolig og næringsseidendom eid av ikke-børsnoterte aksjeselskap skal tre i kraft fra og med inntektsåret 2016, slik at den får virkning for aksjonærene for inntektsåret 2017. Øvrige endringer skal tre i kraft fra og med inntektsåret 2017.

Det vises til forslag til skatteloven § 4-12 nytt syvende ledd og ny § 4-19. Videre vises det til forslag til endring av skatteforvaltningsloven § 16-3 nr. 22 som endrer skatteloven § 4-12 første til tredje, femte og sjette ledd, § 4-17 og § 4-40.

Det foreslås at skatteloven § 4-12 nytt syvende ledd trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2016 og at øvrige endringer trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag med unntak av verdsetting i formuesskatten av sekundærbolig og tilordnet gjeld. Flertallet viser til budsjettavtalen mellom disse

partiene og enigheten om å øke verdsettingen i formuesskatten av sekundærbolig og tilordnet gjeld (90/90).

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

#### «I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-10 første ledd tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

Verdien av næringseiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 96 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. *Verdien av annen bolig (sekundærbolig) skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.*

§ 4-10 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen er 25 for primærbolig og 90 for sekundærbolig.

#### II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-3 nr. 22 om endringen i skatteloven § 4-40 skal lyde:

§ 4-40. *Fastsetting av formue for deltaker i selskap med deltakerfastsetting*

For deltaker i selskap med deltakerfastsetting som omfattes av § 10-40, settes verdien av deltakerens selskapsandel ved formuesfastsettingen til en andel av selskapets nettoformue beregnet som om selskapet var skattyter. *Ved fastsettelsen av selskapets nettoformue medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. Næringseiendom medregnes likevel til 89 prosent av skattemessig formuesverdi. Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 90 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter første til tredje punktum.*

#### III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-12 nytt syvende ledd skal lyde:

(7) Ved fastsetting av ikke-børsnotert selskaps skattemessige formuesverdi, jf. FSFIN § 4-12-2, medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. Næringseiendom medregnes til 89 prosent av full verdi. Bestemmelsene i dette ledd gjelder likevel ikke selskap nevnt i skatteloven § 4-13.

#### IV

Endringen under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2016.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017), hvor det foreslås å sette verdsetningsrabatten for aksjer og driftsmidler til 20 pst., og for sekundærbolig og næringseiendom til 10 pst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti i Innst. 3 S (2016–2017), kap. 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å øke verdsetningsrabatten for driftsmidler i formuesskatten til 20 pst. slik forutsatt i skatteforliket. Dette vil gi en lettelse i formuesskatten for næringsdrivende. Dette medlem viser ellers til at det i samme budsjett foreslås å redusere formuesskattebelastningen for folk flest gjennom å øke bunnfradraget til 1,7 mill. kroner samtidig som satsen økes til 1,1 pst. slik at de med store formuer må betale noe mer. Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å gå mot forslaget om å øke verdsetningsrabatten på aksjer. Forslaget om økt aksjerabatt vil innebære et stort skattekutt til dem med de høyeste formuene siden grunnlaget for beregning av formuesskatten blir mindre. Dette medlem viser videre til at Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke verdsettingen av sekundærbolig og næringseiendom til 90 pst., samt å følge opp Scheelutvalgets forslag om å doble verdsettingen av fritidseiendom i påvente av bedre verdsetningsregler. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

## 5. Personskatt for øvrig

### 5.1 Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid

#### *Sammendrag*

Regjeringen foreslår at det innføres et generelt skattefritak for arbeidsgivers dekning av utgifter til tillitsvalgte ansattes utøvelse av vervet.

Kontingent for medlemskap mv. i fagforeninger regnes i utgangspunktet som en privat utgift og er

derfor ikke fradragsberettiget, jf. skatteloven § 6-1 annet ledd. Arbeidsgivers eventuelle dekning av slike utgifter er også i utgangspunktet skattepliktig for den ansatte.

På nærmere vilkår gis det imidlertid særskilt fradrag for medlemskontingent ved fastsettelse av skattepliktig inntekt, se skatteloven § 6-20. Maksimalt fradrag for inntektsåret 2016 er 3 850 kroner. Der som arbeidsgiver dekker medlemskontingenten, er beløpet som dekkes skattepliktig for den ansatte.

Det foreslås ingen endringer i ovennevnte regler om den skattemessige behandlingen av medlemskontingenter. Det foreslås derimot endringer i reglene om den skattemessige behandlingen av arbeidsgivers dekning av visse kostnader for ansatte som også er tillitsvalgt i en fagforening.

Medlemmene i fagforeningene velger et antall tillitsvalgte som blant annet representerer de øvrige medlemmene i organisasjonen overfor arbeidsgiver og organisasjonen. Utøvelsen av vervet som tillitsvalgt varierer mye, men kan medføre til dels betydelige kostnader. Det kan dreie seg om kostnader til kontorplass og rekvisita samt lokaler for fagforeningsaktiviteter. Andre eksempler er kostnader til reise og opphold i forbindelse med kurs for tillitsvalgte og ved organisatoriske og andre endringer i virksomheter som har kontor/avdelinger i ulike deler av landet.

Avhengig av avtaler inngått mellom arbeidstager- og arbeidsgiverorganisasjoner kan dekningen av slike kostnader være fordelt mellom fagforeningen og arbeidsgiveren for den som er tillitsvalgt. Arbeidsgiverdekning forekommer også uten at det bygger på en avtalt forpliktelse.

Det er vanlig at arbeidsgiver stiller kontorplass og kontorutstyr til rådighet for lokale arbeidstagerorganisasjoner. Det er også vanlig at arbeidsgiver dekker kostnader for tillitsvalgte som deltar på møter mv. som vedgår arbeidsgivers egne forhold.

Departementet legger til grunn at det foreligger en langvarig og fast praksis for at tillitsvalgtes adgang til å disponere lokaler og kontorutstyr til fagforeningsaktiviteter, herunder kontorplass mv. for tillitsvalgte, ikke anses som skattepliktig inntekt for medlemmene eller de tillitsvalgte. Videre kan kostnader ved tillitsvalgtes deltagelse i eksempelvis drøftingsmøter og ulike fora for medbestemmelse, som er nært knyttet til arbeidsgivers egne forhold, dekkes skattefritt etter gjeldende regler.

Det forekommer også at arbeidsgivere dekker kostnader til tillitsvalgtes foreningsaktiviteter med en løserer tilknytning til arbeidsgivers egne forhold. Dette kan gjelde kostnader til kurs for tillitsvalgte, herunder reise- og oppholdskostnader, og sentrale foreningsaktiviteter som årsmøter og lignende.

I en rettskraftig lagmannsrettsdom fra 2013 ble det slått fast at arbeidsgivers dekning av kostnader til tillitsvalgtes deltagelse på fagforeningsmøter og kurs utløser skatteplikt for den tillitsvalgte.

Regjeringen mener at det er uheldig at tillitsvalgte skal være skattepliktige for arbeidsgivers dekning av kostnader til utøvelsen av vervet som tillitsvalgt.

På bakgrunn av det ovennevnte foreslås det å lovfeste det sedvanerettslige skattefritaket. Samtidig utvides fritaket til også å omfatte arbeidsgivers dekning av andre kostnader til tillitsvalgtes utøvelse av sitt verv som tillitsvalgt enn de som omfattes av det sedvanerettslige fritaket.

Departementet foreslår en generelt utformet fritaksbestemmelse. Det avgjørende for skattefrihet etter den foreslåtte bestemmelsen er at kostnadene som dekkes er tilstrekkelig nært knyttet til utøvelsen av vervet som tillitsvalgt. Dette må bero på en konkret vurdering. Det er ikke et vilkår at arbeidsgiver er forpliktet til å dekke kostnadene etter tariffavtale eller annen overenskomst.

Departementet legger til grunn at slik kostnadsdekning vil være fradragsberettiget på arbeidsgivers hånd, og at det ikke skal svares arbeidsgiveravgift. Videre vil det ikke være plikt til å gjennomføre forskuddstrekk i eller gi lønnsopplysninger om slik kostnadsdekning.

Det antas at forslaget vil ha begrensede administrative virkninger. Det anslås på usikkert grunnlag at forslaget vil redusere provenyet med 5 mill. kroner påløpt og 4 mill. kroner bokført i 2017.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 5-15 første ledd bokstav a. Endringen foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017), hvor det foreslås å øke maksimalt fradrag for fagforeningskontingent til 4 200 kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet støtter regjeringens forslag om et generelt skattefritak for arbeidsgivers dekning av utgifter til tillitsvalgte ansattes utøvelse av vervet. Dette medlem mener imidlertid det er uheldig at dette i regjeringens forslag til budsjett kombineres med en realnedgang i fradraget for fagforeningskontingent gjennom at dette ikke prisjusteres og dessuten får redusert verdi som følge av at regjeringen også i dette budsjettet foretar en vridning fra netto- til bruttobeskatning av inntekt. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alter-



native statsbudsjett foreslår å øke maksimalt fradrag for fagforeningskontingent til 4 500 kroner, en økning på 650 kroner i forhold til regjeringens forslag.

Det rapporteres om økende problemer med sosial dumping og ulike former for arbeidslivskriminalitet i Norge, og dette medlem mener det på en slik bakgrunn bør ligge i myndighetenes lodd å legge til rette for styrking av fagforeningene og arbeidsbetingelsene for vanlige arbeidsfolk. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

## 5.2 Aksjesparekonto

### Sammendrag

I Sundvolden-erklæringen slo regjeringen fast at den ville øke småsparernes eierskap i norske bedrifter, blant annet ved å vurdere å innføre konto for langsiktig aksjesparing. Ideen med en aksjesparekonto er at avkastningen helt eller delvis kan reinvesteres i aksjer uten at avkastningen skattlegges løpende. Formålet er å gjøre det enklere og mer gunstig for privatpersoner å omfordele sparemidler i aksjer, og på den måten bidra til at småsparere i større grad investerer i aksjer.

I Stortingets Innst. 273 S (2015–2016) til Skattemeldingen (Meld. St. 4 (2015–2016)) ba et bredt flertall regjeringen om å foreslå en ordning for langsiktig sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond i forbindelse med budsjettet for 2017. Ordningen skulle innebære at gevinster ikke beskattes løpende.

Departementet foreslår en ordning der personlige skattytere kan opprette en aksjesparekonto. Innskudd på kontoen kan benyttes til å investere i børsnoterte aksjer og andeler i aksjefond. Gevinster ved realisasjon av aksjer eller fondsandeler på kontoen skattlegges ikke i forbindelse med realisasjonen, men først når midlene tas ut av kontoen. Utbytte fra aksjer og fondsandeler som inngår på aksjesparekontoen, går ikke inn på kontoen, men tilordnes aksjonæren direkte og skattlegges som normalt ved innvinning.

Det legges opp til at skjermingsfradraget beregnes på grunnlag av kontohaverens innskudd på kontoen, men likevel slik at det ikke åpnes for tilpasninger rundt årsskiftet. Skjermingsgrunnlaget blir dermed innskudd på kontoen tillagt eventuell ubenyttet skjerming fra tidligere år. Dette kan sammenlignes med fritaksmetoden der personlige aksjonærs skjermingsgrunnlag i et investeringsselskap er kostprisen på aksjene i investeringsselskapet tillagt eventuell ubenyttet skjerming fra tidligere år.

Skjermingen kan trekkes fra både ved beskatning av utbytte og uttak fra kontoen. Det må derfor skje en samordning av fradrag for uttak fra kontoen og utbytte.

Ved uttak fra kontoen anses kontohaverens innskudd som det som tas ut først.

Det vises til forslag til ny § 10-21 i skatteloven med overgangsregel. Det foreslås at endringen trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

### Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag, men ønsker i tillegg at børsnoterte egenkapitalbevis inkluderes i ordningen med aksjesparekonto.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 10-21 skal lyde:

*§ 10-21. Skattlegging av aksjesparekonto og kontohaver*

*(1) Med aksjesparekonto menes en investeringskonto som kan opprettes av personlig skattyter hos tilbyder av aksjesparekonto. Departementet kan gi forskrift om hvem som kan tilby aksjesparekonto og hvilke tjenester som må inngå i ordningen.*

*(2) Midler på aksjesparekonto kan bare benyttes til å investere i børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis i selskap hjemmehørende i land innenfor EØS og andeler i aksjefond hjemmehørende i land innenfor EØS. Med aksjefond menes i denne paragraf verdipapirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel ved inntektsårets begynnelse, jf. § 10-20 tredje ledd bokstav a. Det kan ikke oppjenes renter på kontoen.*

*(3) Gevinst ved realisasjon av aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til aksjesparekontoen er fritatt for skatt, og tap gir ikke rett til fradrag.*

*(4) Ved uttak fra aksjesparekonto anses uttak først å være tilbakebetaling av innskudd. Uttak ut over tilbakebetaling av innskudd på kontoen regnes som skattepliktig inntekt. Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming etter femte ledd skal oppjusteres med 1,24.*

*(5) Kontohaver gis fradrag for skjerming i fastsatt alminnelig inntekt. Fradraget kan ikke overstige kontohaverens skattepliktige uttak fra kontoen tillagt utbytte for det aktuelle år fra aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til kontoen. Dersom skjermingen overstiger skattepliktig uttak og utbytte fra aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til kontoen, kan ubenyttet skjerming fremføres til fradrag i senere års uttak og utbytter. Skjermingen beregnes til kontoens skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente, jf. § 10-12 annet ledd tredje punktum. Skjermingsgrunnlaget settes til kontohavers laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret, tillagt ubenyttet skjerming fra tidligere år. Skjermingen tilordnes kontohaver 31. desember i inntektsåret.*

(6) *Overføring av aksje, egenkapitalbevis eller andel i aksjefond fra kontohaver til aksjesparekonto anses som innskudd på kontoen. Innskuddet settes til aksjen, egenkapitalbevisets eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet. Overføringen skattlegges som realisasjon hos kontohaveren, jf. § 10-31. Ved beregningen av gevinst og tap settes vederlaget til aksjen, egenkapitalbeviset eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet. Overføring av aksje, egenkapitalbevis eller andel fra aksjesparekonto til kontohaver anses som uttak fra kontoen. Uttaket settes til aksjen, egenkapitalbeviset eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet.*

(7) *Ved opphør av aksjesparekonto skattlegges inntænder på kontoen fratrukket innskudd på kontoen på samme måte som uttak fra kontoen, jf. fjerde og femte ledd. Er inntænder på kontoen lavere enn innskudd på kontoen, anses differansen som tap på aksjer. Tapet skal oppjusteres med 1,24 og kan føres til fradrag i kontohavers inntekt.*

(8) *En aksjesparekonto kan overføres fra én tilbyder til en annen uten beskatning.»*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017). For å stimulere til sparing gjennom å investere i aksjer er forslaget om aksjesparekonto et steg i riktig retning. Imidlertid er det en svakhet at ikke utbytte inngår i ordningen. For den som sparer i aksjer er gevinst og utbytte to sider av samme sak. At man skattemessig behandler dette ulikt, bygger ikke opp om målet om å få flere til å spare i aksjer. Disse medlemmer foreslår derfor å inkludere utbytte i ordningen. For å unngå et administrativt krevende arbeid for Skatteetaten ønsker disse medlemmer at ordningen med aksjesparekonto forbeholdes privatpersoner som har skatteplikt til Norge. I Sverige har de en tilsvarende ordning, slik at disse medlemmer legger til grunn at den er innenfor EØS-regelverket.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert budsjett 2017 med forslag til hvordan utbytte kan inkluderes i ordningen med aksjesparekonto for personer med skatteplikt til Norge, på en måte som hindrer unødvendig byråkrati.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å gå mot forslaget om nye skattefordeler for dem som sparer i aksjesparekonto. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

### 5.3 Insentiv til medeierskap

#### Sammendrag

Regjeringen varslet i Gründerplanen i fjor høst at den som et ledd i oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 398 og 399 (2014–2015) vil vurdere ulike virkemidler for å styrke insentivene til ansattes medeierskap, herunder aksjer og opsjoner til ansatte.

I utgangspunktet er fordelene som ansatte mottar fra arbeidsgiver i form av underkurs ved erverv av aksjer i selskapet som den ansatte jobber i, skattepliktig på samme måte som lønn. Det vil si at fordelene inngår i grunnlaget for arbeidsgiveravgift og føres til inntekt hos den ansatte det året den ansatte blir eier av aksjene. Det gis imidlertid en rabatt ved beregning av den skattepliktige fordelene, jf. skatteloven § 5-14. Den skattepliktige fordelene utgjør differansen mellom antatt salgsverdi fratrukket 20 pst. og det den ansatte har betalt for aksjen. Reglene gjelder også for aksjer ervervet gjennom innløsning av opsjon i arbeidsforhold. Den skattefrie delen av fordelene kan likevel ikke overstige 1 500 kroner i inntektsåret.

Regjeringen foreslår å øke den skattefrie fordelene til 3 000 kroner i inntektsåret. Det anslås at forslaget vil redusere provenyet med om lag 20 mill. kroner påløpt og 16 mill. kroner bokført i 2017.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 5-14 første ledd bokstav a annet punktum. Det foreslås at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

#### Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å oppheve ordningen med rabatt på skatteplikt ved ervervelse av aksjer til underpris i ansettelsesforhold. Dette medlem minner om enigheten i skatteforliket om å sikre brede skattegrunnlag og påpeker ellers at ordningen synes byråkratisk og svakt begrunnet. Det pekes blant annet på at det prinsipielt er ønskelig at godtgjørelse for arbeid gis i form av rene penger, og at det således ikke er heldig å skape insentiver til andre former for godtgjørelse gjennom skattemessig favorisering. Skattefavoriseringen av slike ytelser har også en uheldig fordelingsmessig profil gjennom at de formelt begunstigede antakelig ofte vil være høytlønnede arbeidstakere og større bedrifter. Det er ellers bred enighet i finansmiljøene om at risikospredning sikrer best mulig forhold mellom risiko og avkastning. På en slik bakgrunn fortøner ikke sparing i egen bedrift seg som en utvetydig fordel for ansatte. Det er således gode holdepunkter for at ordningen i det vesentlige vil gi forde-

ler til store bedrifter på bekostning av andre aktører, inkludert egne ansatte, småbedrifter og skattebetalere i alminnelighet. Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

#### 5.4 Den nedre grensen i trygdeavgiften

##### *Sammendrag*

Regjeringen foreslår å øke den nedre grensen i trygdeavgiften med 5 000 kroner i 2017. Det vil øke frikortgrensen fra 50 000 kroner i 2016 til 55 000 kroner i 2017. Økningen forventes særlig å komme studenter og andre med midlertidig lav inntekt til gode. Lettelsen utgjør om lag 60 mill. kroner påløpt og 50 mill. kroner bokført i 2017. Departementet viser til endring i folketrygdloven § 23-3 fjerde ledd. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

##### *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under kap. 2.3.2.7 i Innst. 3 S (2016–2017).

Dette medlem viser til at Venstre blant annet foreslo å heve nedre grense i trygdeavgiften med ytterligere 5 000 kroner til 60 000 kroner i 2017.

#### 5.5 Satsen i minstefradraget

##### *Sammendrag*

Regjeringen foreslår å øke satsen i minstefradraget i lønns- og trygdeinntekt fra 43 til 44 pst.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a første punktum. Det foreslås at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

##### *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i Innst. 3 S (2016–2017).

Dette medlem viser til at Venstre blant annet foreslo å heve satsen i minstefradraget til 50 pst.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis

alternative budsjett hvor det foreslås å øke satsen i minstefradraget til 47 pst. for inntektsåret 2017. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

#### 6. Finansskatt

##### *Sammendrag*

I tråd med Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 4 (2015–2016) foreslår regjeringen at det innføres en finansskatt fra 2017, se Innst. 273 S (2015–2016).

Finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Skatteutgiften ved dette unntaket er på usikkert grunnlag anslått til 8,85 mrd. kroner i 2016. Unntaket for finansiell tjenesteyting bryter med nøytralitetsprinsippet som ligger bak utformingen av merverdiavgiften. Formålet med en finansskatt er delvis å bøte på svakhetene ved merverdiavgiftsunntaket, herunder vridninger i produksjon og forbruk mot finansielle tjenester og insentiv til egenproduksjon i finansforetak.

Ideelt sett burde finansskatten utformes slik at den ivaretar alle merverdiavgiftens nøytralitetsegenskaper. Det har ikke vært mulig å få på plass en slik skatt fra 2017. For å kompensere for manglende skattlegging av finansielle tjenester, foreslår regjeringen derfor at det innføres en enklere form for finansskatt. Det foreslås at finansskatten gjennomføres gjennom to elementer. Det innføres en skatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren. I tillegg videreføres overskuddsbeskatningen i sektoren på 2016-nivå. Dermed skattes de to elementene som utgjør merverdien som skapes i næringen.

Finansskatten skal i utgangspunktet omfatte alle foretak som i hovedsak driver med aktivitet innen finansierings- og forsikringsområdet, jf. Statistisk sentralbyrås Standard for næringsgruppering SN2007, næringshovedområde K. For å avgrense mot foretak som i liten grad driver finansiell aktivitet, foreslås en nedre grense på 30 pst. finansiell aktivitet for å bli finansskattepliktig. Andelen finansiell aktivitet skal beregnes på grunnlag av andelen lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter i forhold til foretakets samlede lønnskostnader mv. (arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget) for foregående inntektsår. Foretak uten lønnskostnader vil ikke bli finansskattepliktige. For 2017 og for foretak etablert etter 31. januar 2017 foreslås en adgang til å beregne andelen finansielle lønnskostnader på grunnlag av den første hele kalendermåned foretaket har opplysningsplikt for.

Det foreslås videre et unntak fra finansskatteplikten for foretak med høy grad av finansielle aktiviteter som er merverdiavgiftspliktige, eksempelvis skadeoppgjør og rådgivningstjenester. Dette unntaket foreslås utformet slik at foretak med mer enn 70 pst. fi-

nansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet ikke skal være finansskattepliktig. Andelen finansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet skal beregnes på tilsvarende måte som nevnt overfor.

Visse virksomheter som anses finansskattepliktige etter ovennevnte regler, kan ha større eller mindre innslag av ikke-økonomisk aktivitet i EØS-rettslig forstand. Slik ikke-økonomisk aktivitet er gjennomgående av en samfunnsmessig viktig karakter. Det er derfor ønskelig å skjerme slike aktiviteter fra finansskatten. For slike virksomheter foreslås det en adgang til å begrense finansskatten til den delen av lønnskostnadene som er knyttet til den økonomiske aktiviteten. En slik begrensning forutsetter at virksomheten etablerer et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til hhv. de økonomiske og de ikke-økonomiske aktivitetene.

Finansskatt på lønnsgrunnlaget beregnes i pst. med utgangspunkt i grunnlaget for arbeidsgiveravgift for de finansskattepliktige virksomhetene. Det foreslås at finansskatten på lønn skal følge samme regler for beregning, saksbehandling og innkreving mv. som for arbeidsgiveravgiften. Skattesatsen foreslås satt til 5 pst. Finansskatten på lønn kommer til fradrag ved beregningen av alminnelig inntekt.

Det andre elementet gjennomføres ved at skatten på alminnelig inntekt for finansforetakene videreføres på 2016-nivå (25 pst.).

Det vises til forslag til ny § 23-2 a i folketrygdloven, forslag til endring i skatteforvaltningsloven §§ 1-1, 2-1, 8-6, 9-1, 9-2, 9-4, 13-3 og § 16-3 nr. 32 som endrer skattebetalingsloven kapittel 10 annen deloverskrift, skattebetalingsloven § 1-1 annet ledd bokstav l) og skattebetalingsloven § 16-51, samt forslag til endringer i skattebetalingsloven §§ 2-1 og 10-10 og a-opplysningsloven § 8 annet ledd. Det foreslås at endringene i skatteforvaltningsloven trer i kraft straks, at endringer i folketrygdloven og a-opplysningsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017, og at endringene i skattebetalingsloven trer i kraft 1. januar 2017.

Forslag til stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2017 og stortingets skattevedtak § 3-3 annet ledd behandles i Innst. 3 S (2016–2017).

### **Komiteens merknader**

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, slutter seg til regjeringens forslag til lovendringer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad og forslag i Innst. 3 S (2016–2017) om finansskatt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår ikke å innføre økt arbeidsgiveravgift for finanssektoren, men i stedet å hente inn et omtrent like stort proveny gjennom å øke overskuddsbeskatningen i sektoren noe utover regjeringens forslag. Dette medlem viser til at en samlet finansbransje har uttrykt dyp skepsis overfor regjeringens innretning av finansskatten, og at det er bred enighet fra faglig hold om at en særskatt på overskudd vil ha mindre negative konsekvenser enn en særskatt på arbeidskraft. Særlig vil dette medlem fremheve at regjeringens forslag er ukløkt med tanke på behovet for å skape nye arbeidsplasser og sørge for aktivitet i hele Norge. Med opplegget Senterpartiet legger til grunn, vil gründere og småbedrifter i hele Norge fortsatt få tilgang til lån og finansiell rådgivning i sine nærmiljø fra kvalifiserte bankmedarbeidere. Dette vil ruste landet bedre for fremtiden jevnført med regjeringens opplegg, som kan innebære oppsigelser og massiv nedleggelse av bankfilialer i hele landet. Samtidig presiserer dette medlem at Senterpartiets opplegg vil gi et noe større proveny til staten, som i partiets alternative statsbudsjett blant annet omdisponeres til tiltak for å øke sysselsetting og sikre innovasjon og omstilling i norsk næringsliv. Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre hele tiden har vært skeptiske til innføring av en egen finansskatt. Dette medlem viser til at regjeringens forslag om å innføre en ekstra arbeidsgiveravgift på næringen nettopp understreker de motforestillinger Venstre hele tiden har hatt. Regjeringens forslag vil gi uheldige utslag for sysselsettingen i banksektoren, spesielt for sparebanker rundt om i landet. Dette medlem viser til at næringen selv har foreslått at finansskatten heller bør utformes som en terminskatt beregnet ut fra alminnelige inntekter. Finansskatten innbetales delvis i inntektsåret og avregnes endelig etter avlagt årsregnskap. Det forutsettes at forslaget skal gi samme påløpte og bokførte proveny som regjeringens forslag. Det forutsettes videre at finansskatten i sin helhet skal utskrives på alminnelig inntekt i virksomhetene, uten at forslaget om økt arbeidsgiveravgift gjennomføres. Dette medlem viser for øvrig til merknader og forslag i Innst. 3 S (2016–2017) om samme sak.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett. Dette medlem er enig i prinsippet om at det skal innføres en finansskatt som skal kompensere for at sektoren i hovedsak er unntatt

merverdiavgift, men mener at regjeringens forslag til utforming ikke er godt nok. Finanskatten bør utformes på en slik måte at den i størst mulig grad ivaretar merverdiavgiftens egenskaper. Dette medlem viser til egne merknader og forslag om finanskatten i Innst. 3 S (2016–2017) og Innst. 2 S (2016–2017).

## 7. Landbruksbeskatning

### 7.1 Innledning

#### *Sammendrag*

I revidert nasjonalbudsjett 2014 varslet regjeringen en gjennomgang og vurdering av skattereglene for landbruket. Dette ble fulgt opp i budsjettet for 2016, hvor det ble gjennomført endringer bl.a. i beskatningen av gevinster ved realisasjon av landbrukseiendommer og i skogbeskatningen. Der ble det også varslet en offentlig høring av enkelte forslag til endringer i landbruksbeskatningen. Denne er gjennomført i år, og følges opp med forslag til endringer i enkelte ordninger innenfor landbruksbeskatningen i denne proposisjonen. Forslagene i høringsnotatet og høringsuttalelsene er omtalt sammen med de enkelte forslagene i proposisjonens kapittel 7.

Høringsnotatet ble sendt til 41 høringsinstanser. Departementet mottok 21 høringsuttalelser med realitetsmerknader.

I lys av høringsuttalelsene fra Norske Reindriftsamers Landsforbund ønsker regjeringen ikke å følge opp forslaget om å avvikle gjennomsnittsligningen for reindriftsinntekter i budsjettet for 2017.

For å bidra til et mer effektivt jordbruk og økt matproduksjon ble det i høringsnotatet foreslått å fjerne øvre grense i jordbruksfradraget og å målrette jordbruksfradraget mot mat- og fôrproduksjon ved å ikke lenger la inntekter fra andre typer aktiviteter inngå i grunnlaget for jordbruksfradraget. På bakgrunn av mottatte høringsuttalelser har regjeringen valgt ikke å gå videre med disse forslagene i budsjettet for 2017.

I Meld. St. 4 (2015–2016) Bedre skatt – skattereform for omstilling og vekst ble det foreslått å avvikle skattefritaket for investeringstilskudd i distriktene. Dette gjelder slike tilskudd som er finansiert med midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midler) under Landbruks- og matdepartementets budsjettområde og med distriktsrettet investeringsstøtte under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjettområde. Disse skattefritakene og forslagene om å avvikle disse ses i sammenheng og er nærmere omtalt i proposisjonens punkt 8.3 og behandlet nedenfor i denne innstillingens punkt 8.3.

#### *Komiteens merknader*

Komiteen tar den innledende omtalen til orientering, og viser til merknader nedenfor knyttet til de konkrete forslagene.

### 7.2 Jordbruksfradrag for aksjeselskap

#### *Sammendrag*

Regjeringen foreslår at aksjeselskap kan få jordbruksfradrag, men uten bunnfradrag slik enkeltpersonforetak har. Forslaget lar seg ikke kombinere med dagens krav til bosetting på driftsenheten for å få jordbruksfradrag. Regjeringen foreslår derfor å fjerne bokravet. Forslagene vil bidra til skattemessig nøytralitet mellom ulike foretaksformer i landbruket.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 8-1 femte ledd. Endringen foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

#### *Komiteens merknader*

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Forslag fremmet i Prop. 1 LS (2016–2017) til endringer i skatteloven § 8-1 femte ledd, utgår.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enigheten om ikke å åpne for jordbruksfradrag for aksjeselskap.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine alternative budsjetter og går imot forslaget om å innføre jordbruksfradrag for aksjeselskaper. Regjeringens forslag er et brudd på norsk landbrukspolitikk og et angrep på familielandbruket. Disse medlemmer mener forslaget føyer seg inn i en rekke tiltak som regjeringen har gjennomført og ønsker å gjennomføre for å sentralisere landbruket og gi kommersielle selskaper en dominerende rolle i norsk matproduksjon. Disse medlemmer mener det er oppsiktsvekkende at regjeringen gjentatte ganger går til angrep på grunnmuren i norsk landbrukspolitikk, og mener dette vitner om manglende forståelse for Norges unike geografi, kultur og historie og viktigheten av å opprettholde matproduksjon og aktivitet i hele landet. Disse medlemmer viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti i Innst. 3 S (2016–2017), punkt 2.3.2.

### 7.3 Innstramming av jordbruksfradraget

Innstramming av jordbruksfradraget behandles i Innst. 3 S (2016–2017).

### 7.4 Skogbruk – ny inntektsutjevningsordning

#### *Sammendrag*

Regjeringen følger opp høringsnotatet ved å foreslå at gjennomsnittsligningen for skogbruksinntekter avvikles og erstattes med en ordning med tømmerkonto. En ordning med tømmerkonto gir skogeier mulighet til å inntektsføre tømmerinntekter i hovedsak etter samme mønster som ved føring på gevinst- og tapskonto. Dette åpner for større utjevning av inntektene og større skatteutsettelse enn dagens gjennomsnittsligning. Tømmerkontoordningen er også en enklere skatteordning og gir mindre skattetilpasninger i skogsdriften. Den gir heller ikke de samme urimelige skattemessige resultatene som kan oppstå med gjennomsnittsligningen. Som følge av innspill i høringsrunden foreslår departementet at også skattepliktig del av skogfondsmidler (inklusive offentlige tilskudd) og kostnader dekket med skogfondsmidler skal omfattes av tømmerkontoordningen.

I forbindelse med vedtakelse av ny skatteforvaltningslov, som skal tre i kraft 1. januar 2017, ble det vedtatt endringer i skatteloven § 14-6. Med ovennevnte forslag vil disse endringene ikke lenger være relevante, og de foreslås derfor opphevet. Det vises til forslag til endring av skatteforvaltningsloven § 16-3 nr. 22 som endrer skatteloven § 14-6. Det foreslås at endringen trer i kraft straks.

Forslag til ny inntektsutjevningsordning foreslås gjennomført ved forslag til oppheving av skatteloven §§ 14-6 første ledd siste punktum, 14-6 fjerde ledd og 14-7 tredje ledd og til forslag til endring av skatteforvaltningsloven § 16-3 nr. 22 som endrer skatteloven § 14-81 med tilhørende overgangsbestemmelse. Endringene foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

#### *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

### 7.5 Uttak av skogfondsmidler

#### *Sammendrag*

I tråd med høringsnotatet foreslår regjeringen å endre beskatningen av uttak av skogfondsmidler som brukes til betaling av skogbruksplaner. Skattepliktig del av uttak fra skogfond som benyttes til å dekke kostnader til avskrivningspliktig skogbruksplan, skal med dagens regler ikke skattlegges ved uttak, men gå til fradrag i planens kostpris/avskrivningsgrunnlag. Denne regelen foreslås avvirket, slik at disse uttake-

ne får samme skattefordel som andre uttak fra skogfondskonto med skattefordel.

Det vises til forslag til oppheving av skatteloven § 8-2 annet ledd bokstav b annet punktum.

#### *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

### 7.6 Skogvern

#### *Sammendrag*

Det er skattefritak for gevinst ved erstatning i forbindelse med vern av skog som følge av etablering eller utvidelse av verneområde etter naturmangfoldloven. Riksskattenemnda har i vedtak 25. mai 2016 lagt til grunn at utdeling til deltakere i selskap med deltakerfastsetting er skattepliktig selv om utdelingen stammer fra slik gevinst. For å legge til rette for arbeidet med frivillig vern av skog foreslår regjeringen at denne typen utdelinger fra selskap med deltakerfastsetting til deltakerne skal gis skattefritak fra 2017. Forslaget var ikke med i høringsnotatet.

Det vises til forslag til skatteloven § 9-13 åttende ledd nytt annet punktum. Det foreslås at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

#### *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

## 8. Næringsbeskatning for øvrig

### 8.1 Avvikling av startavskrivningene

#### *Sammendrag*

Regjeringen foreslår å avvikle bestemmelsen om 10 pst. startavskrivning for maskiner og andre driftsmidler i saldogruppe d. Avviklingen innebærer at eiendeler i saldogruppe d ikke kan avskrives skattemessig ut over ordinær sats på 20 pst. i anskaffelseåret. Endringen skal sikre at de skattemessige avskrivningene i størst mulig grad følger driftsmidlers faktiske økonomiske verdifall. Forslaget er en del av oppfølgingen av Skattemeldingen, Meld. St. 4 (2015–2016), og skatteforliket på Stortinget.

Provenyøkningen ved å avvikle startavskrivningene i saldogruppe d anslås til om lag 1 840 mill. kroner påløpt og 300 mill. kroner bokført i 2017.

Det foreslås at skatteloven § 14-43 femte ledd oppheves.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

**Komiteens merknader**

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett går imot regjeringens forslag om å avvikle startavskrivningene. Startavskrivningene ble innført etter forslag fra den rød-grønne regjeringen og har vært viktige for å sikre investeringsnivået i norsk næringsliv de siste årene. Provenyvirkningstallene indikerer at dette har vært et virksomt virkemiddel. Det er imidlertid ingenting som tyder på at det nå er overinvestering i industrien eller andre deler av næringslivet, så regjeringens forslag om avvikling har ingen troverdig realøkonomisk begrunnelse. Det antas i stedet at forslaget om å avvikle avskrivningene er fiskalt eller prinsipielt begrunnet. Dette medlem mener det er kritikkverdig at regjeringen legger vekt på slike begrunnelser og avvikler et så effektivt virkemiddel når arbeidsledigheten fortsatt er høy og de økonomiske utsiktene usikre. Dette medlem minner om at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å styrke flere avskrivningsordninger, inkludert 10 pst. i ekstra avskrivninger hvert år for investeringer i maskiner med miljøeffekt, og viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å beholde startavskrivning på maskiner mv. i saldogruppe d. Dette medlem påpeker at det er behov for å stimulere til omstilling og økt produktivitet i næringslivet i en periode der arbeidsledigheten øker og aktiviteten i oljesektoren avtar. Å opprettholde avskrivningssatsen er et langt mer målrettet virkemiddel for omstilling enn generelle skatteutt. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

**8.2 Økte avskrivningssatser for kjøretøy****Sammendrag**

Regjeringen foreslår å øke avskrivningssatsen for alle driftsmidler i saldogruppe c til 24 pst. Forslaget er ment å kompensere for økt veibruksavgift på diesel og bensin. Forslaget antas å redusere provenyet med om lag 300 mill. kroner påløpt og 70 mill. kroner bokført i 2017.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 14-43 første ledd bokstav c og opphevelse av § 14-43 fjerde ledd.

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

**Komiteens merknader**

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag om å øke avskrivningssatsen for driftsmidler i saldogruppe c fra 20 til 24 pst., men viser i tillegg til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å øke avskrivningssatsen til 30 pst. for nullutslippskjøretøy, varebiler (saldogruppe c).

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

Forhøyet avskrivningssats gjelder for varebiler som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder varebil hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Dette gjelder likevel ikke varebil hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor. Saldo for slike kjøretøy kan avskrives med inntil 30 prosent. Departementet kan gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av dette leddet, herunder om hvordan varebiler skal avgrenses og overgangsregler for utskilling fra eksisterende saldo.

II

Endringene under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti i Innst. 3 S (2016–2017), kap. 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke avskrivningssatsen ytterligere i forhold til regjeringens forslag, slik at ny avskrivningssats for saldogruppe c blir 25 pst. Dette medlem minner om at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å styrke flere avskrivningsordninger, og viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

**8.3 Tilskudd til investering i distriktene****Sammendrag**

Som hovedregel er offentlige tilskudd skattepliktige. Unntatt fra dette er tilskudd til investeringer i distriktene finansiert med investerings- og bedriftsutviklingsmidler i landbruket (IBU-midler) under

Landbruks- og matdepartementets budsjettområde og distriktsrettet investeringsstøtte under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjettområde.

Departementet foreslår at skattefritak for begge typer tilskudd oppheves. Forslaget vil forenkle skattereglene og skattemessig likebehandle offentlige investeringstilskudd. Forslaget ble fremmet i Skattemeldingen (Meld. St. 4 (2015–2016) punkt 10.4).

Det vises til forslag om å oppheve skatteloven §§ 5-31 bokstav a, 14-42 annet ledd bokstav a fjerde punktum og 14-44 første ledd annet punktum.

Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Forslaget i Prop. 1 LS (2016–2017) om opphevelse av skatteloven §§ 5-31 bokstav a, 14-42 annet ledd bokstav a fjerde punktum og 14-44 første ledd annet punktum, utgår.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å opprettholde skattefritak for tilskudd til investeringer i distriktene finansiert ved investerings- og bedriftsutviklingsmidler i landbruket (IBU-midler) under Landbruks- og matdepartementets budsjettområde og distriktsrettet investeringsstøtte under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjettområde.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til alternativt budsjett og Innst. 3 S (2016–2017), hvor det framgår at disse medlemmer vil beholde muligheten til å avskrive BU-midler i landbruket.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine alternative budsjetter og går imot regjeringens forslag om å skattlegge tilskudd til investeringer i distriktene. En slik skattlegging vil i praksis innebære en svekkelse av tilskuddsordningene og utgjør dessuten en ekstra økonomisk belastning på landbruksnæringen. Disse medlemmer påpeker at dette forslaget fra regjeringen føyer seg inn i en lang rekke tiltak som reduserer insentivene til investering, og som dermed også kan få negative utslag for sysselsetting og verdiskaping. Regjeringens forslag vil gjøre det vanskeligere for unge å etablere seg i distriktslandbruket og vil bidra til sentralisering. Disse medlemmer viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti i Innst. 3 S (2016–2017), kap. 2.3.2.

## **8.4 Skattefunn**

### **Sammendrag**

Gjennom SkatteFUNN får næringslivet skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU). Formålet er å stimulere næringslivets egen FoU-innsats.

Skattefradrag for næringslivets kostnader til forskning og utvikling (Skattefunn) er regulert i skatteloven § 16-40 og tilhørende forskrift. Skattefradraget vil i utgangspunktet innebære ulovlig statsstøtte. Skattefunn er imidlertid meldt inn til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) etter gruppeunntaket for støtte til FoU.

Det er foretakene selv som velger ut prosjekter og søker Norges forskningsråd om å få disse godkjent som støtteberettigede. Ordningen er rettighetsbasert. Dette innebærer at alle prosjekter som tilfredsstiller kravene i lov og forskrift, har rett til skattefradrag. I tilfeller hvor det beregnede skattefradraget overstiger den utlignede skatten, skal det overskytende beløpet utbetales ved skatteoppgjøret.

Det beregnede skattefradraget er begrenset til 20 pst. av de berettigede kostnadene til godkjent FoU-prosjekt for små og mellomstore foretak (SMB) og 18 pst. for øvrige foretak. Skattyters kostnader til egenutført FoU-prosjekt er begrenset til 20 mill. kroner per inntektsår, mens skattyters kostnader til FoU-prosjekt som er utført av forskningsinstitusjon godkjent av Norges forskningsråd, er begrenset til 40 mill. kroner. I tilfeller hvor skattyter både bidrar med egenutført FoU og kjøper inn FoU fra godkjent forskningsinstitusjon, er det totale fradraggrunnlaget begrenset til 40 mill. kroner, hvorav egenutført FoU maksimalt kan utgjøre 20 mill. kroner.

Departementet anslår på usikkert grunnlag at ordningen i 2016 vil gi samlede skattefradrag på om lag 3,1 mrd. kroner. De siste årene har i underkant av 80 pst. av fradraget blitt utbetalt som følge av at fradraget overstiger utlignet skatt. Skattefunn er derfor i første rekke en tilskuddsordning.

Regjeringen ønsker å øke støtten til næringslivets egen FoU-innsats ved å utvide Skattefunn-ordningen. I 2016 ble det maksimale fradraggrunnlaget (beløpsgrensen) hevet, både for egenutført FoU og innkjøpt FoU, se punkt 7.2 i Prop. 1 LS (2015–2016) Skatter, avgifter og toll 2016. Regjeringen foreslår å heve beløpsgrensene ytterligere i 2017. Beløpsgrensen for egenutført FoU foreslås økt fra 20 mill. kroner til 25 mill. kroner, mens beløpsgrensen for innkjøpt FoU fra godkjente forskningsinstitusjoner foreslås økt fra 40 mill. kroner til 50 mill. kroner. Regjeringen foreslår samtidig at summen av kostnader til



egenutført og innkjøpt FoU ikke kan overstige 50 mill. kroner. Høyere beløpsgrenser kan bidra til at noen flere større prosjekter blir gjennomført, og til at noen FoU-prosjekter blir gjennomført raskere.

Forslaget til endringer i Skattefunn anslås å gi et provenyutap på om lag 60 mill. kroner påløpt i 2017. Ettersom de fleste som benytter seg av Skattefunn, er etterskuddspliktige, bokføres hele provenyutapet i 2018.

Forslaget ventes ikke å få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for Norges forskningsråd eller Skatteetaten.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 16-40 annet ledd. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Det er igangsatt en ekstern evaluering av Skattefunn. Evalueringen skal blant annet se på de gjennomførte utvidelsene og vurdere måloppnåelse, innretningen av støtten og mulig misbruk av ordningen. Evalueringen gjennomføres av Samfunnsøkonomisk analyse AS og skal etter planen ferdigstilles sommeren 2018.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti i Innst. 3 S (2016–2017), punkt 2.3.2.

### **8.5 Friinntekten i særskatten for petroleumsvirksomhet**

#### **Sammendrag**

I Skattemeldingen, Meld. St. 4 (2015–2016), varslet regjeringen at provenyet fra grunnrentenæringene ikke skal reduseres ytterligere når selskapskatten settes videre ned, se også Innst. 273 S (2015–2016). Som omtalt i punkt 3.2 foreslår regjeringen at særskattesatsen økes med 1 prosentenhet samtidig som friinntekten reduseres fra 5,5 pst. til 5,4 pst. av kostpris for driftsmiddel som avskrives etter petroleumsskatteloven § 3 bokstav b (produksjonsinnretninger og rørledninger). Fradragsverdien av friinntekten vil da være uendret, og vridningene i petroleumsskatten forsterkes ikke.

Departementet foreslår at reduksjonen i friinntektssatsen skal tre i kraft med virkning for kostnader til erverv av driftsmiddel pådratt fra og med 1. januar 2017. For kostnader pådratt før denne datoen skal gjeldende friinntektssats fortsatt benyttes for resten av friinnteksperioden.

Ved realisasjon av driftsmiddel bør det være symmetri i skattebehandlingen hos kjøper og selger. Det foreslås derfor en tilsvarende reduksjon av friinntektssatsen til 5,4 pst. ved tilbakeføring av friinn-

tekt ved realisasjon og uttak av driftsmiddel. Departementet foreslår at endringen trer i kraft med virkning for realisasjon og uttak av driftsmiddel fra og med 1. januar 2017.

Endringene som foreslås her, berører ikke kostnader omfattet av overgangsreglene for friinntektssatsen i 2013, se lov 21. juni 2013 nr. 66. For investeringer som faller innenfor disse overgangsreglene, skal friinntektssatsen på 7,5 pst. fortsatt benyttes.

Endringen i friinntektssatsen har begrensede administrative konsekvenser. Målt som nåverdi av skatteinntekter i perioden 2017–2050 er endringene i petroleumsskatten samlet sett provenynøytrale.

Departementet viser til forslag til endring i petroleumsskatteloven § 5 fjerde ledd første punktum og femte ledd fjerde punktum. Det foreslås at endringen i petroleumsskatteloven § 5 fjerde ledd første punktum trer i kraft straks med virkning for kostnader til erverv av driftsmiddel pådratt fra og med 1. januar 2017. Det foreslås at endringen i petroleumsskatteloven § 5 femte ledd fjerde punktum trer i kraft straks med virkning for realisasjon eller uttak av driftsmiddel fra og med 1. januar 2017.

#### **Komiteens merknader**

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å avvikle ordningen med friinntekt i særskatten for petroleumsvirksomheten. Selv etter at friinntekten er fjernet, vil oljeselskapene ha et gunstig skatteregime for investeringer. Ved å fjerne friinntekten vil statens samlede investeringsandel fortsatt være noe høyere enn i en nøytral skatt. Oljeselskapene bør ta en større del av investeringskostnadene selv, slik at de i større grad bærer risikoen for nye investeringer enn det som i dag er tilfelle. Dette vil skape en bedre balanse mellom landbasert næringsliv og aktiviteten på sokkelen. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

### **8.6 Vindmøllefartøyer i rederiskatteordningen**

#### **Sammendrag**

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016 fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 90 (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen vurdere om det bør innføres endring i rederiskatteordningen slik at fartøy som kvalifiserer for ordningen, skal kunne delta i arbeidet med å etablere, utvikle og vedlikeholde offshore vindmølleparker.»

Etter gjeldende regler kan det være små forskjeller som avgjør om vindmøllefartøyer anses for å falle utenfor eller innenfor rederiskatteordningen. Regjeringen foreslår å utvide rederiskatteordningen slik at alle vindmøllefartøyer som brukes i virksomhet tilknyttet oppsetting, reparasjon, vedlikehold og demontering av vindmøller til havs, blir tillatte eiendeler i ordningen.

Skattefritaket antas ikke å redusere provenyet nevneverdig i 2017, men kan innebære et provenyrtap på lengre sikt.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven §§ 8-11 og 8-13.

Regjeringen tar i utgangspunktet sikte på at endringen skal ha virkning fra og med inntektsåret 2017. Tiltaket må imidlertid notifiseres til ESA og kan ikke iverksettes før forholdet til EØS-avtalens statsstøtteregele er avklart. Regjeringen foreslår derfor at lovendringen trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

## **9. Merverdiavgift**

### **9.1 Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren**

#### **Sammendrag**

Som en del av enigheten om statsbudsjettet for 2016 har Stortinget i anmodningsvedtak nr. 97, 3. desember 2015, bedt regjeringen vurdere om «dagens regelverk og tolkningspraksis når det gjelder momskompensasjon og avgrensning for utleieboliger er hensiktsmessig og godt nok samordnet med tanke på å sikre like konkurransevilkår for offentlige og private utleiere, som leier ut til vanskeligstilte på boligmarkedet».

I Meld. St. 2 (2015–2016) Revidert nasjonalbudsjett 2016 varslet regjeringen at den i statsbudsjettet for 2017 ville komme tilbake til Stortinget med en gjennomgang og vurdering av enkelte av dagens grenser i den generelle merverdiavgiftskompensasjonsordningen. Det ble varslet en særlig omtale av problemstillingene knyttet til kulturhus og boliger for sosiale formål. Det ble også varslet at regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2017 vil fremme forslag om utvidelse av dagens kompensasjonsordning til også å omfatte private skolars anskaffelser til oppføring og drift av internatdelen, i de tilfeller hvor bo- og undervisningstilbudet fremstår som koordinert og samlet, det vil si som et nødvendig hele.

I stortingsforhandlingene om revidert nasjonalbudsjett 2016 fremsatte finanskomiteen en flertallsmerknad i Innst. 400 S (2015–2016) om friskolers undervisning til voksne uten rett til videregående

opplæring. I finanskomiteens flertallsmerknad er det forutsatt «at samtlige skoler får kompensert for den tapte merverdiavgiftskompensasjonen som følge av praktiseringen av eksisterende regelverk».

Som et resultat av regjeringens gjennomgang av disse områdene foreslår departementet at merverdiavgiftskompensasjonsordningen utvides på enkelte områder.

Departementet foreslår at anskaffelser knyttet til drift og oppføring av internatdelen ved skoler godkjent etter friskolelova, som er en del av skolens tilbud til egne elever, blir kompensasjonsberettiget.

Friskolers undervisning av voksne elever uten rett til videregående opplæring er ikke omfattet av merverdiavgiftskompensasjonsordningen. Som et resultat av regjeringens gjennomgang foreslås det å øke satsene for statstilskudd for disse elevene til dekning av merverdiavgiftsutgifter, se nærmere omtale av forslaget i Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2016–2017), kap. 228 post 71.

Departementet foreslår at også borettslag og eierseksjonssameier som har et botilbud som fremstår som et integrert heldøgns helse- og omsorgstilbud i kommunenes lovpålagte tjenesteproduksjon, omfattes av merverdiavgiftskompensasjonsordningen. For offentlige og private utleiere som leier ut til vanskeligstilte på boligmarkedet, finner imidlertid departementet at dagens regelverk og tolkningspraksis i hovedsak gir en hensiktsmessig avgrensning og samordning med sikte på å sikre like konkurransevilkår for private og offentlige utleiere.

Etter departementets syn foreligger det heller ikke behov for å endre konkurransebegrensningsbestemmelsen i merverdiavgiftskompensasjonsloven for eventuelt å ytterligere utnytte handlingsrommet etter EØS-avtalen.

Utvidelsen av merverdiavgiftskompensasjonsloven til å gjelde for drift og oppføring av borettslag og eierseksjonssameier og friskolers internat antas å medføre økte kompensasjonsutbetalinger på til sammen 60 mill. kroner påløpt og 50 mill. kroner bokført.

Tilskudd til dekning av merverdiavgiftsutgifter for undervisning av voksne uten rett til utdanning vil medføre et bevilgningsbehov på 9 mill. kroner.

Lovforslagene har ikke vært på høring.

Det vises til forslag til endringer i merverdiavgiftskompensasjonsloven § 2 og forslag til § 4 annet ledd nr. 3 nytt annet punktum. Departementet foreslår at lovendringene trer i kraft 1. januar 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteen viser til dagens regelverk, som sier det ikke kan gis kompensasjon til kommunene for «vanlige boliger», og viser videre til at regelverket fastslår at kompensasjon som hovedregel kun gjelder

anskaffelser og drift av boliger for helse- og sosialformål som er særskilt fysisk tilrettelagt for slike formål. Komiteen viser også til at den særlige tilretteleggingen vil kunne bestå i nærmere forhold ved utformingen av boligen, for eksempel rullestoltilpassning, eller at boligen er samlokalisert med base for omsorg og pleie pga. funksjonshemninger, sykdom mv. hos beboer. For å ha rett til kompensasjon er det også nødvendig at beboeren er innvilget en slik tilrettelagt bolig etter behovsprøving. Dette innebærer at det er nødvendig at beboeren har nettopp en slik bolig.

Komiteen viser til at kompensasjonsordningen er finansiert av kommunene selv gjennom trekk i de statlige overføringene tilsvarende omfanget av ordningen da den ble innført. Ordningen er dermed forutsatt provenynøytral, og utvidelser av ordningen må eventuelt bli finansiert med trekk i overføringer tilsvarende omfanget av utvidelsene.

Komiteen viser til at all kommunal boligbygging skal skje med merverdiavgift akkurat som annen boligbygging, og viser til at det er flere målrettede støtteordninger på budsjettets utgiftsside som kan benyttes til dette formålet. Komiteen ønsker imidlertid å få kartlagt om dette er tilstrekkelig.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2017 redegjøre for støtteordningene for boliger til vanskeligstilte som stilles til disposisjon av kommunen, samt hvordan disse ordninger eventuelt kan forbedres. Det bes også vurdert konsekvenser av bevilgningsbehov og mulige avgrensninger dersom man skulle utvide ordningen med merverdiavgiftskompensasjon til også å omfatte boliger for vanskeligstilte.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at formålet med ordningen er å unngå at merverdiavgift påvirker kommunenes valg mellom egenproduksjon av tjenester som er uten avgift, og kjøp av tjenester fra private aktører med avgift. Dette vil bidra til at den mest kostnadseffektive løsningen velges.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser videre til at regjeringen opprettholder sin fortolkning av regelverket som fastslår at kompensasjon som hovedregel kun gjelder anskaffelser og drift av boliger for helse- og sosialformål som er særskilt fysisk tilrettelagt slike formål. Dette vil kun-

ne ha store konsekvenser særlig for storbyene Bergen og Oslo og vil svekke tilbudet til noen av de svakeste gruppene på boligmarkedet – personer med rusrelaterte og psykiske problemer som kan bo i en «vanlig» bolig uten fysisk tilrettelegging, men som ikke har mulighet for å få en bolig i det ordinære leiemarkedet.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen mener dagens ordning er konkurransevridende. Kommunen plikter imidlertid å skaffe boliger til personer som ikke kan ta omsorg for seg selv, eller som er avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål. Når kommunen tildeler boliger til vanskeligstilte, med sammensatte sosiale tjenestebehov, er ikke hensikten med tildelingen å tjene penger på virksomheten, men å oppfylle kommunens lovpålagte forpliktelser. Andre aktører som driver utleie til vanskeligstilte, gjør ikke dette for å oppfylle kommunens lovpålagte forpliktelser.

Disse medlemmer slår fast at en endring bort fra dagens praksis vil gi betydelige økonomiske konsekvenser for storbyene Bergen og Oslo. For Oslo del vil om lag 70 pst. av Boligbyggs kompensasjonsinntekter bortfalle. I 2015 tilsvarte dette om lag 60 mill. kroner i driftsregnskapet og om lag 55 mill. kroner i investeringsregnskapet. Disse medlemmer understreker på denne bakgrunn at gjeldende praksis for kommunale boliger må bli videreført i forskriften om merverdiavgiftskompensasjonsordningen som skal gjelde med virkning fra 1. januar 2017.

Disse medlemmer understreker at i tråd med flertallsmerknaden i Innst. 400 S (2015–2016) skal både anskaffelser knyttet til drift og oppføring av internatdelen ved skoler godkjent etter friskolelova og friskolers undervisning av voksne elever uten rett til videregående opplæring omfattes av merverdiavgiftskompensasjonsordningen i forskriften som skal gjelde med virkning fra 1. januar 2017.

## 9.2 Merverdiavgift – vedlikehold av F-35-kampfly

### *Sammendrag*

Forsvarsdepartementet skal som ledd i innføringen av F-35-kampfly delta i et flernasjonalt vedlikeholdsprogram for F-35. Merverdiavgiftsloven inneholder i dag regler om fritak på dette området. På grunn av innretningen av vedlikeholdsprogrammet for F-35 oppstår det likevel plikt til å beregne merverdiavgift ved enkelte leveranser av varer og tjenester innenfor vedlikeholdsprogrammet. Nettoføringsordningen for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen vil i utgangspunktet medføre at Forsvarets merverdiavgiftsutgifter knyttet til vedlikeholdsprogrammet ikke belastes Forsvarsdepartementets budsjett, men kan føres på et

sentralt budsjettkapittel, se Finansdepartementets rundskriv R-116 av 12. mars 2015. Innretningen av vedlikeholdsprogrammet innebærer imidlertid at det oppstår skjult merverdiavgiftsbelastning, og den statlige nettoføringsordningen kan ikke anvendes.

Blant annet for å unngå skjult merverdiavgiftsbelastning foreslås det at Finansdepartementet gis hjemmel i merverdiavgiftsloven til å treffe enkeltvedtak om unntak fra loven, fritak for merverdiavgift og fritak fra plikten til å beregne merverdiavgift ved innførsel knyttet til leveranser innenfor vedlikeholdsprogrammet. Det foreslås at Finansdepartementet får forskriftshjemmel til å gi nærmere bestemmelser om vilkår for unntak og fritak, samt gjennomføring av fullmakten til å treffe enkeltvedtak.

Lovforslaget vil innebære at det gis avgiftslempning innenfor vedlikeholdsprogrammet. Merverdiavgiftsinntektene vil bli redusert sammenliknet med det som skulle blitt innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregelverk, anslått til 15 mill. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017. Inntektsbortfallet vil tilta med antall leverte fly og anslås på usikkert grunnlag til mellom 300 og 500 mill. kroner når programmet er fullt innfasert. Siden merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen vil reduseres tilsvarende, blir virkningen for staten provenynøytral.

Det vises til forslag til nye §§ 3-32, 6-37 og 7-10 i merverdiavgiftsloven. Det foreslås at lovendringene trer i kraft 1. januar 2017.

### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

## **10. Tolletatens kontroll med vareførsel over grensen**

### **Sammendrag**

Det er de siste årene vedtatt flere endringer i oppgavefordelingen mellom Skatteetaten og Tolletaten med sikte på å bedre skatte- og avgiftsforvaltningen og legge til rette for en bedre grensekontroll. For Tolletaten innebærer dette at etaten skal rendyrkes som grenseetat og styrkes for å utnytte den strategiske posisjonen den har på grensen, til å drive effektiv grensekontroll og vareførselsadministrasjon.

Som ledd i arbeidet med å styrke Tolletatens vareførselskontroll fremmer departementet her forslag til presiseringer og utvidelser av tollovens kontrollbestemmelser, nye reaksjons- og sanksjonsmuligheter og en ny bestemmelse om taushetsplikt om kilder og kontrollmetoder. Videre fremmes forslag om å klargjøre Tolletatens adgang til å innhente opplysninger om grensekryssende trafikk ved bruk av skiltgjenkjenningssystem og til å lagre opplysninger og

bilder fra dette systemet i inntil seks måneder fra opplysningene er innhentet.

Systemet for inn- og utførsel av varer er basert på selvdeklarerer, og tolloven pålegger de ulike subjektene i inn- og utførselsprosessen en rekke plikter, blant annet varslings-, melde- og framleggelsesplikt samt deklareringsplikt. Hensynet bak disse pliktene er at tollmyndighetene skal ha mulighet til å kontrollere vareførselen som sådan, i tillegg til å avdekke tollunndragelser og inn- og utførsel av ulovlige og restriksjonsbelagte varer.

Departementet foreslår at tollmyndighetenes adgang til å be om kontrollopplysninger fra opplysningspliktige etter tolloven skal omfatte alle opplysninger som kan ha betydning for kontrollen av vareførselen, og ikke som i dag, bare opplysninger som kan ha betydning for plikten til å svare toll. Svært mange varer som innføres, er tollfrie, og det er derfor u hensiktsmessig å begrense tollmyndighetenes adgang til å be om kontrollopplysninger til opplysninger som kan ha betydning for den enkeltes tollskyld. I dag kan tollmyndighetene be om slike kontrollopplysninger med hjemmel i merverdiavgiftsloven.

Departementet foreslår videre en ny bestemmelse i tolloven om tollmyndighetenes adgang til å kreve kontrollopplysninger fra tredjeparter. Tollmyndighetene har i dag hjemmel for å innhente kontrollopplysninger fra tredjeparter i merverdiavgiftsloven, men denne adgangen bortfaller fra 1. januar 2017 som følge av at Skatteetaten overtar forvaltningen av merverdiavgift og særavgifter i sin helhet. Tollmyndighetene vil imidlertid fortsatt ha behov for å innhente tredjepartsopplysninger for kontroll av vareførselen som sådan og for tollkontrollen. Plikten til å gi opplysninger vil gjelde enhver tredjepart, unntatt fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet.

Departementet foreslår også en utvidelse av tollovens bestemmelse om adgangen til kontrollundersøkelse hos den opplysningspliktige. Forslaget innebærer at kontrolladgangen etter tolloven blir noe mer vidtrekkende enn i dag, ettersom det også vil kunne foretas kontroll hos tredjeparter. Forslaget er imidlertid i samsvar med den kontrolladgangen tollmyndighetene har i dag etter merverdiavgiftsloven. En vesentlig begrensning ligger i at privatpersoner ikke har plikt til å gi adgang til kontroll i sine private hjem, med mindre næringsvirksomheten utøves derfra.

Departementet foreslår å lovfeste adgangen til å lagre opplysninger fra Tolletatens skiltgjenkjenningssystem (ANPR), og at lagringstiden for opplysninger som innhentes, utvides fra én time til seks måneder. Forslaget vil bidra til å styrke grensekontrollen. Formålet med lagring av opplysningene er å utvide bruken av opplysningene til planlegging av fremtidige kontroller ved å velge ut aktuelle kontrollobjekter ut fra analyser av trafikken over tid.

Tolletatens kontroller vil dermed kunne bli mer målrettede, og reisende som ikke har gjort noe galt, vil i mindre grad bli berørt av Tolletatens kontrollvirksomhet på grensen.

Videre foreslår departementet en bestemmelse i tolloven om at Tolletatens tjenestemenn får taushetsplikt om opplysninger som det ut ifra hensynet til gjennomføring av tollmyndighetenes etterretnings- og analysevirksomhet, operative kontrollvirksomhet og organiseringen av denne er nødvendig å holde hemmelig. Dette er typisk opplysninger om Tolletatens kilder og kontrollmetoder.

Departementet foreslår også en ny bestemmelse om tollmyndighetenes adgang til å ilegge tvangsmulkt når de som er pålagt å gi kontrollopplysninger etter tolloven, ikke overholder opplysningsplikten. Formålet med tvangsmulkten er å skape et oppfyllespress slik at tollmyndighetene mottar opplysningene de har spurt om.

Effektive sanksjoner er viktig for å stimulere til etterlevelse av tollregelverket. For noen typer overtredelser er imidlertid dagens sanksjoner uaktuelle eller lite hensiktsmessige. Departementet foreslår derfor å innføre en adgang for tollmyndighetene til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på nærmere angitte pliktregler i tolloven kapittel 3 og 4, for unnlatt medvirkning til kontrollundersøkelse og for utstedelse av uriktig opprinnelsesbevis. Departementet foreslår at det ikke lovfestes noe vilkår om subjektiv skyld for å ilegge overtredelsesgebyr, men påpeker at tollmyndighetene likevel må utøve et visst skjønn med hensyn til om overtredelsesgebyr skal ilegges i det enkelte tilfelle. Forslaget omfatter også enkelte særskilte saksbehandlingsregler ved ileggelse av overtredelsesgebyr og en ny bestemmelse om utsatt iverksetting av vedtak om tilleggstoll og overtredelsesgebyr.

Departementet viser til forslag til endringer i tolloven §§ 13-3 a, 13-4, 13-12 og 16-16. Videre vises til forslag til ny § 12-17, ny § 13-3 b og ny §§ 16-17 til 16-19 i tolloven. Det foreslås at alle lovendringene trer i kraft 1. januar 2017. Departementet viser også til forslag til endringer i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning § 16-3 nr. 32, som endrer skattebetalingsloven §§ 10-1 og 10-51. Det foreslås at disse endringene trer i kraft straks.

### Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett bevilger 100 mill. kroner til å styrke grensekontrollen. I lys av den usikre situasjonen rundt migrasjon og innvandringspress mener dette medlem det er maktpåliggende at Norges regjering viser sterk vilje

til å sikre og markere landets grenser. En tydelig holdning over tid kan vise seg avgjørende for å avverge alvorlige situasjoner med betydelig migrasjonspress i fremtiden. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 3 S (2016–2017).

## 11. Land-for-land-rapport til skattemyndighetene

### Sammendrag

Departementet fremmet 11. mai 2016 forslag til regler i ligningsloven om at flernasjonale konsern skal levere en land-for-land-rapport til skattemyndighetene, jf. Prop. 120 L (2015–2016). Land-for-land-rapporten skal inneholde opplysninger om inntekt, skatt og fysiske eiendeler mv. i de landene konsernet har virksomhet. Reglene gjelder ifølge forslaget fra og med regnskapsåret 2016. Konsernene skal levere den første rapporten innen 31. desember 2017.

Ligningsloven blir erstattet av den nye skatteforvaltningsloven fra og med 1. januar 2017. Reglene om land-for-land-rapportering må derfor overføres til skatteforvaltningsloven. Departementet legger i denne proposisjonen fram forslag til slike regler.

Prop. 120 L (2015–2016) ble ikke behandlet av Stortinget i løpet av vårsesjonen 2016. Det må tas hensyn til dette ved behandlingen av herværende forslag. Forslaget er en videreføring av forslaget i Prop. 120 L (2015–2016), med noen endringer som følge av at skatteforvaltningsloven har en annen lovstruktur og begrepsbruk enn ligningsloven. Reglene er plassert i skatteforvaltningsloven kapittel 8, og det er de alminnelige regler om administrative sanksjoner som skal gjelde ved overtredelse av rapporteringsplikten, slik departementet forutsatte i Prop. 120 (2015–2016) punkt 11.3. Dersom Stortinget ikke vedtar reglene om land-for-land-rapportering eller vedtar reglene med endringer sammenlignet med forslaget i Prop. 120 L (2015–2016), bør det følges opp på tilsvarende måte ved behandlingen av forslaget i proposisjonen her.

Departementet foreslår at reglene om plikt til å levere land-for-land-rapport skal framgå av en egen bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 8-12. For at begrepsbruken i bestemmelsen skal passe med skatteforvaltningsloven for øvrig, brukes «melding», «melding om fordeling av inntekt og skatt mv.» og «opplysningsplikt» der forslaget i Prop. 120 (2015–2016) bruker «land-for-land-rapport for skatteformål» og «rapporteringsplikt».

Paragrafens første ledd består av hovedregelen om hvilke foretak som har meldeplikt, og hva meldingen skal inneholde. Det er blant annet fastsatt at det er morselskapet i konsernet som har såkalt pri-

mær rapporteringsplikt. Leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 første ledd slik dette er foreslått i Prop. 120 L (2015–2016), bortsett fra at fristen for å levere melding ikke er angitt. Denne bør stå i forskrift på samme måte som fristen for å levere andre meldinger etter skatteforvaltningsloven kapittel 8. Det er gjort rede for bestemmelsenes innhold i Prop. 120 L (2015–2016) punkt 5.2 og kapittel 6.

Annnet ledd fastsetter at andre selskap i konsernet enn morselskapet kan få såkalt sekundær rapporteringsplikt i nærmere bestemte tilfeller. Dette leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 annet ledd. Det er gjort rede for bestemmelsens innhold i Prop. 120 L (2015–2016) punkt 5.3.

Tredje ledd fastsetter at selskap som inngår i flernasjonale konsern, skal opplyse om hvilket selskap i konsernet som skal levere meldingen. Dette leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 tredje ledd, bortsett fra at fristen for å gi opplysninger ikke er angitt. Denne bør stå i forskrift. Det er gjort rede for bestemmelsens innhold i Prop. 120 L (2015–2016) punkt 5.4.

Fjerde ledd fastsetter unntak fra plikten til å levere melding dersom konsernet hadde en samlet inntekt under 6,5 mrd. kroner i året før regnskapsåret. Dette leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 fjerde ledd. Det er gjort rede for bestemmelsens innhold i Prop. 120 L (2015–2016) punkt 5.5.

Femte ledd fastsetter at meldingen skal leveres på engelsk. Dette leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 femte ledd. Det er gjort rede for bestemmelsens innhold i Prop. 120 L (2015–2016) kapittel 7.

Sjette ledd regulerer i hvilken grad skattemyndighetene kan gi ut meldingen til andre. Dette leddet tilsvarende ligningsloven § 4-13 sjette ledd. Det er gjort rede for bestemmelsens innhold i Prop. 120 L (2016–2016) kapittel 9.

Etter departementets vurdering er det ikke hensiktsmessig å videreføre hjemmelen til å gi forskrifter og retningslinjer som følger av § 4-12 syvende ledd. Skatteforvaltningsloven § 8-14 har en egen forskriftshjemmel som gjelder for alle paragrafene i lovens kapittel 8.

Departementet foreslår at reglene trer i kraft 1. januar 2017 med virkning for regnskapsår som begynner 1. januar 2016 og senere. Den sekundære rapporteringsplikten etter § 8-12 annet ledd skal likevel bare ha virkning for regnskapsår som begynner 1. januar 2017 eller senere. Virkningstidspunktene er de samme som de som ble foreslått i Prop. 120 L (2015–2016).

Det vises til forslaget til endring av skatteforvaltningsloven § 8-12. Forslaget medfører at nåværende §§ 8-12 til 8-14 i skatteforvaltningsloven blir §§ 8-13 til ny 8-15.

## Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til egne merknader i Innst. 42 L (2016–2017) og ønsker spesielt å henlede oppmerksomheten mot at det er meget uheldig at regjeringen ikke ønsker å tiltale rapportering på norsk.

## 12. Norges Banks opplysninger til skattemyndighetene

### Sammendrag

Departementet foreslår en lovbestemmelse om at taushetsplikten for Norges Bank ikke skal gjelde når banken gir ut opplysninger til Skatteetaten. Formålet med forslaget er at skattemyndighetene skal kunne føre kontroll med at skatt og avgift for Norges Banks kontraktspartner mv. fastsettes med korrekt beløp. Forslaget vil føre til at norske skattemyndigheter kan foreta kontroll av skattepliktige som skal betale skatt til Norge, og at Norge blir i stand til å oppfylle internasjonale avtaler om å utveksle opplysninger med skattemyndighetene i andre land på en god måte.

Forslaget innebærer at Norges Banks opplysningsplikt til Skatteetaten blir mer lik den opplysningsplikten som gjelder for andre banker.

Departementet foreslår at bestemmelsen gis i form av en endring av sentralbankloven § 12 annet ledd tredje punktum. Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2017.

## Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

## 13. Reglene om betaling av skatte- og avgiftskrav

### Sammendrag

Departementet foreslår endringer i skattebetalingslovens regler om betaling. Forslaget innebærer at det ikke lenger skal være adgang til å betale skatte- og avgiftskrav hos skattekontorene og skatteoppkreverkontorene. Skatte- og avgiftskrav må dermed som hovedregel betales via kontobaserte løsninger eller med kontanter i bank. Bakgrunnen for forslaget er at betalingstilbudet hos skattekontorene og skatteoppkreverne har vært stadig mindre etterspurt de senere år.

Departementet foreslår videre å endre eiedoms-skattelova § 26 slik at departementet i forskrift kan gi regler om rentesats mv. for eiendomsskatt som ikke blir gjort opp i rett tid, eller som blir betalt tilbake. I dag ligger denne forskriftskompetansen til Kongen.

Det vises til forslag til endringer i skattebetalingsloven §§ 9-1 til 9-3 og eieendomsskattelova § 26. Det foreslås at endringene i skattebetalingsloven trer i kraft fra 1. januar 2017. Endringen i eieendomsskattelova § 26 foreslås å tre i kraft straks.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

### **14. Sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver**

#### **Sammendrag**

Det kan i noen tilfeller være aktuelt for arbeidsgiver å betale for særskilte tiltak for å ivareta ansattes sikkerhet. Slike tiltak kan blant annet bestå i skjerming transport i og utenfor arbeid/tjeneste, ulike fysiske tiltak i bolig, for eksempel særskilte avanserte alarmanlegg, og i sjeldne tilfeller at den ansatte mv. må bo i en særskilt skjerming bolig.

I de fleste tilfeller hvor arbeidsgiver finansierer slike tiltak, vil det nok være klart at dette ikke medfører skatteplikt for den ansatte. Det er også gitt særskilte regler som fritar enkelte slike sikkerhetstiltak fra skatteplikt. Etter skattelovforskriften 19. november 1999 nr. 1158 § 5-15 femte ledd regnes fordel av arbeidsgivers dekning av arbeidsreise ikke som skattepliktig inntekt når reisen skyldes ekstraordinære forhold i arbeidet. Det kan i denne sammenheng blant annet også legges vekt på behov for skjerming transport, såkalt sikkerhetstiltak.

I noen få tilfeller kan det imidlertid reises spørsmål om det arbeidsgiverfinansierte sikkerhetstiltaket er av en slik karakter at det innebærer en privat fordel for den ansatte og om fordelene er skattepliktige. Etter departementets syn er det derfor behov for en lov-hjemmel til å kunne gi regler i forskrift som nærmere regulerer beskatningen av arbeidsgivers dekning av slike sikkerhetstiltak. Det foreslås derfor en egen hjemmel i skatteloven § 5-15 annet ledd til å gi nærmere regler om skattefritak for slike tiltak.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

### **15. Oppretting og presisering av lovtekst mv.**

#### **Sammendrag**

Opphevelse av bestemmelser i lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven, samt endringer i henholdsvis valutaregisterloven § 4 første ledd, skatteloven § 14-70 første ledd bokstav b siste punktum, skattebetalingsloven § 5-1 tredje ledd

og § 10-30 overskriften og første ledd, og tolloven § 1-2 overskriften og tredje ledd er foreslått i proposisjonens kapittel 18.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

### **16. Oppfølging av skatteforvaltningsloven**

#### **Sammendrag**

Stortinget har vedtatt lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven). Lovforslaget ble fremmet i Prop. 38 L (2015–2016), og loven trer i kraft 1. januar 2017. Med skatteforvaltningsloven blir forvaltningsreglene for skatt og avgift samlet i én uttømmende lov. Skatteforvaltningsloven erstatter ligningsloven og en rekke skatteforvaltningsregler i annet regelverk, blant annet i merverdiavgiftsloven, særavgiftsloven, motorkjøretøy- og båtavgiftsloven, svalbardskatteloven og artistskatteloven. Den vil også i hovedsak erstatte forvaltningsloven der denne gjelder på skatteområdet.

I proposisjonen her foreslår departementet enkelte opprettinger og presiseringer i skatteforvaltningsloven. Det foreslås også opprettinger og presiseringer i andre lover som følge av skatteforvaltningsloven.

Det foreslås at endringen i skatteforvaltningsloven § 14-7 første ledd og tredje ledd første punktum og forslag til § 14-7 første ledd ny bokstav d skal tre i kraft 1. januar 2019. De øvrige forslagene til endringer i skatteforvaltningsloven i dette kapitlet foreslås å tre i kraft straks. Forslagene i dette kapitlet til endringer i skattebetalingsloven foreslås å tre i kraft 1. januar 2017.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at enkelhet og gjennomsiktighet har en selvstendig verdi i utformingen både av skattesystemet og av de tilhørende lover og forskrifter. Disse medlemmer er positive til forenklingene skatteforvaltningsloven innebærer, men mener at arbeidet med forenklinger på skatte- og avgiftsområdet bør intensiveres. Det å få bukt med unødvendig byråkrati, arbeidskrevende rapporteringskrav og -ordninger og andre forhold som fører til at skattyterne fremmedgjøres overfor skatte- og avgiftssystemet bør være en prioritet i regjeringens arbeid med skatt og avgift. Generelt innebærer intrikate løsninger økt risiko for feilbeskat-

ning, skatteomgåelse, behov for kostbar ekspert-  
hjelp og redusert legitimitet for skattesystemet.

## 17. Andre forslag og merknader

### 17.1 Arbeidsgiveravgift – frivillige organisasjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å øke grensen for når frivillige organisasjoner må betale arbeidsgiveravgift til 60 000 kroner per ansatt / 600 000 kroner per organisasjon.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:  
Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 600 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 60 000 kroner per ansatt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.»

### 17.2 Fradrag for gaver til frivillige organisasjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å øke det maksimale fradragbeløpet ved gaver til frivillige organisasjoner til 30 000 kroner.

Flertallet fremmer med denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-50 femte ledd skal lyde:

Fradrag etter reglene i denne paragraf gis bare når gaven utgjør minst 500 kroner i det året da gaven er gitt. Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 30 000 kroner årlig.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.»

## 18. Forslag fra mindretall

### Forslag fra Arbeiderpartiet:

#### Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert budsjett 2017 med forslag til hvordan utbytte kan inkluderes i ordningen med aksjesparekonto for personer med skatteplikt til Norge, på en måte som hindrer unødvendig byråkrati.

## 19. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding bokstavene A–O fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens tilråding bokstav P fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Vedtaket til lov

om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova)

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova) gjøres følgende endring:

§ 26 skal lyde:

§ 26. Av eiedomsskatt som ikkje er oppgjord seinast rette betalingsdagen, eller vert betalt attende, skal det svarast rente i samsvar med reglar som *departementet* gjev.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

B.

Vedtaket til lov

om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven)

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endring:



§ 5 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Friinntekten settes til 5,4 pst. av kostpris for driftsmiddel som nevnt i § 3 b.

## II

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av under-sjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleums-skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5 femte ledd fjerde punktum skal lyde:

Friinntekten settes til 5,4 pst. av beregningsgrunnlaget, og medregnes i 4 år fra og med realisasjonsåret.

## III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for kostnader til erverv av driftsmiddel pådratt fra og med 1. januar 2017.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for realisasjon eller uttak av driftsmiddel fra og med 1. januar 2017.

## C.

### V e d t a k t i l l o v

om endring i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven)

## I

I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) gjøres følgende endring:

§ 12 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Taushetsplikten etter foregående ledd gjelder heller ikke overfor ØKOKRIM ved oversendelse av opplysninger i henhold til § 18 i *hvitvaskingsloven* eller overfor skattemyndighetene ved oversendelse av opplysninger i henhold til § 10-5 første ledd i *skatteforvaltningsloven*.

## II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2017.

## D.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

## I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 600 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 60 000 kroner per ansatt.

Ny § 23-2 a skal lyde:

§ 23-2 a. *Finansskatt på lønn*

*Arbeidsgivere med ansatte som utfører finansielle aktiviteter skal svare finansskatt på lønn mv.*

*Skatten fastsettes i prosent av det beløp som skal innrapporteres etter § 23-2 første ledd. Bestemmelsene i § 23-2 annet til ellefte ledd og trettende ledd, § 23-4 a og kapittel 24 gjelder tilsvarende så langt de passer.*

*Stortinget fastsetter størrelsen på finansskatten og gir nærmere bestemmelser om hva som skal anses som finansielle aktiviteter. Stortinget kan også gi bestemmelser om unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn.*

*Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.*

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 54 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 54 650 kroner.

## II

Kapittel 24 innholdsfortegnelsen skal lyde:

Bestemmelser om

- Skatteetatens og Arbeids- og velferdsetatens oppgaver står i § 24-1,
- kontroll av arbeidsgivere står i § 24-4,
- forskrifter står i § 24-5.

§ 24-1 skal lyde:

§ 24-1. *Skatteetatens og Arbeids- og velferdsetatens oppgaver*

*(1) Pensjonsgivende inntekt fastsettes av det skattekontoret som Skattedirektoratet bestemmer. Departementet kan i forskrift bestemme at Arbeids- og velferdsetaten skal fastsette pensjonsgivende inntekt for nærmere angitte grupper av personer eller deler av deres inntekt.*

*(2) Skattemyndighetene kan vedta økning av pensjonsgivende inntekt når den skattepliktige forlanger det som følge av feil som i høy grad er sannsynliggjort, og som han eller hun ikke kan lastes for. Ved slik økning skal pensjonspoeng og trygdeavgift økes tilsvarende. Trygdeavgiften kan økes uten hinder av fristene for endring av skattefastsetting etter skatteforvaltningsloven.*

§ 24-4 første ledd annet punktum skal lyde:  
Arbeidsgiveren plikter på anmodning å gi fullstendige opplysninger om forhold som kontrollmyndighetene finner er av betydning for fastsettelsen av avgiften og avgiftsgrunnlaget etter skatteforvaltningsloven.

§ 24-4 a oppheves.

### III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2017.

### E.

#### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

### I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-15 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:  
*Departementet kan gi nærmere regler og fastsette vilkår for at sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver mv. kan mottas skattefritt.*

§ 14-70 første ledd bokstav b siste punktum skal lyde:

Likestilt med ekspropriasjon er odelsløsning og makeskifte i tilfelle hvor erververen kunne krevd objektet avstått ved *ekspropriasjon*.

### II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-10 første ledd tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

Verdien av næringsseiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 96 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. *Verdien av annen bolig (sekundærbolig) skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.*

Ny § 4-19 skal lyde:

§ 4-19 *Gjeldsreduksjon for eiendel med verdsettelsesrabatt*

- (1) Når skattyter har eiendel som nevnt i
- § 4-10 første ledd tredje og fjerde punktum,
  - § 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd,
  - § 4-17 annet ledd,
  - § 4-40 første punktum,

*skal skattyters fradrag for gjeld reduseres etter reglene i annet og tredje ledd.*

(2) *Den del av skattyters gjeld som svarer til forholdet mellom verdien av eiendel som gir grunnlag for reduksjon etter første ledd og verdien av skattyters samlede eiendeler, verdsettes med samme proSENTSATS som eiendelen. For ektefeller beregnes gjeldsreduksjonen på grunnlag av ektefellenes samlede eiendeler og gjeld.*

(3) *Ved beregning av forholdet etter annet ledd medregnes eiendelene til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter dette kapittel.*

§ 5-14 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:  
Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 3 000 kroner pr. inntektsår.

§ 5-15 første ledd bokstav a skal lyde:

a) *arbeidsgivers dekning av kostnader til tillitsvalgtes utøvelse av sitt verv i en arbeidstakerorganisasjon,*

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 44 prosent av summen av slik inntekt.

§ 6-50 femte ledd skal lyde:

Frdrag etter reglene i denne paragraf gis bare når gaven utgjør minst 500 kroner i det året da gaven er gitt. Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 30 000 kroner årlig.

§ 8-2 annet ledd bokstav b annet punktum oppheves. Nåværende bokstav c blir bokstav b.

Skatteloven § 9-13 åttende ledd nytt annet punktum skal lyde:

*Gevinst ved vern som er fritatt for skatt etter første punktum for selskap med deltakerfastsetting, er ikke skattepliktig for deltaker ved utdeling etter § 10-42.*

§ 10-11 første ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig utbytte etter fradrag for skjerming etter § 10-12, oppjusteres med 1,24.

§ 10-31 første ledd fjerde punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig gevinst etter fradrag for ubenyttet skjerming, oppjusteres med 1,24.

§ 10-31 annet ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal tapet oppjusteres med 1,24.

§ 10-42 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b) Nettoverdien etter bokstav a oppjusteres med 1,24.

§ 10-44 første ledd tredje punktum skal lyde:

For personlig deltaker skal gevinst og tap etter fradrag for ubenyttet skjerming oppjusteres med 1,24.

§ 10-65 annet ledd tredje punktum skal lyde:

For deltaker som omfattes av § 10-67 annet ledd, skal likevel 24 prosent inntektsføres.

§ 10-67 annet ledd skal lyde:

(2) For deltaker som nevnt i § 10-12 første og tredje ledd, skal 76 prosent av mottatt utbytte, etter at utbyttet er økt med den andel av aksjonærens fradrag etter § 16-20 annet ledd som vedrører utbyttet, legges til grunn som utbytte og oppjusteres etter § 10-11 første ledd annet punktum.

§ 14-6 første ledd siste punktum oppheves.

§ 14-6 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

§ 14-7 tredje ledd oppheves.

§ 14-43 første ledd bokstav c skal lyde:

c) vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede – 24 prosent.

§ 14-43 fjerde ledd oppheves.

§ 14-43 femte ledd oppheves.

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 25 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.

b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 50 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 50 millioner kroner i inntektsåret.

### III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 10-48 skal lyde:

§ 10-48. *Ektefeller*

Departementet kan gi bestemmelser om at ektefeller skal anses som selvstendige deltakere i *selskap med deltakerfastsetting* på nærmere vilkår, og gi nærmere regler om fordeling av selskapets overskudd, underskudd, eiendeler og gjeld mellom ektefellene.

### IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-11 første ledd ny bokstav i skal lyde:

i) *Fartøy som brukes i virksomhet knyttet til oppsetting, reparasjon, vedlikehold og demontering av vindmøller til havs.*

§ 8-13 nytt fjerde ledd skal lyde:

*Selskap innenfor ordningen kan ikke ha inntekt som oppebæres ved drift i norsk territorialfarvann av fartøy som nevnt i § 8-11 første ledd i, når tilsvarende virksomhet ville medført skatteplikt etter § 2-3 første ledd b for selskap som ikke er hjemmehørende i riket.*

§ 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

*Forhøyet avskrivningssats gjelder for varebiler som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder varebil hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Dette gjelder likevel ikke varebil hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor. Saldo for slike kjøretøy kan avskrives med inntil 30 prosent. Departementet kan gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av dette leddet, herunder om hvordan varebiler skal avgrenses og overgangsregler for utskilling fra eksisterende saldo.*

### V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

Deloverskrift til § 10-20 flg. skal lyde:

#### **Verdipapirfond og aksjesparekonto**

Ny § 10-21 skal lyde:

§ 10-21. *Skattlegging av aksjesparekonto og kontohaver*

(1) *Med aksjesparekonto menes en investeringskonto som kan opprettes av personlig skattyter hos tilbyder av aksjesparekonto. Departementet kan gi forskrift om hvem som kan tilby aksjesparekonto og hvilke tjenester som må inngå i ordningen.*

(2) *Midler på aksjesparekonto kan bare benyttes til å investere i børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis i selskap hjemmehørende i land innenfor EØS og andeler i aksjefond hjemmehørende i land innenfor*

*EØS. Med aksjefond menes i denne paragraf verdi-papirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel ved inntektsårets begynnelse, jf. § 10-20 tredje ledd bokstav a. Det kan ikke opptjenes renter på kontoen.*

(3) *Gevinst ved realisasjon av aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til aksjesparekontoen er fritatt for skatt, og tap gir ikke rett til fradrag.*

(4) *Ved uttak fra aksjesparekonto anses uttak først å være tilbakebetaling av innskudd. Uttak ut over tilbakebetaling av innskudd på kontoen regnes som skattepliktig inntekt. Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming etter femte ledd, skal oppjusteres med 1,24.*

(5) *Kontohaver gis fradrag for skjerming i fastsatt alminnelig inntekt. Fradraget kan ikke overstige kontohaverens skattepliktige uttak fra kontoen tillagt utbytte for det aktuelle år fra aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til kontoen. Dersom skjermingen overstiger skattepliktig uttak og utbytte fra aksjer, egenkapitalbevis og andeler knyttet til kontoen, kan ubenyttet skjerming fremføres til fradrag i senere års uttak og utbytter. Skjermingen beregnes til kontoens skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente, jf. § 10-12 annet ledd tredje punktum. Skjermingsgrunnlaget settes til kontohavers laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret, tillagt ubenyttet skjerming fra tidligere år. Skjermingen tilordnes kontohaver 31. desember i inntektsåret.*

(6) *Overføring av aksje, egenkapitalbevis eller andel i aksjefond fra kontohaver til aksjesparekonto anses som innskudd på kontoen. Innskuddet settes til aksjens, egenkapitalbevisets eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet. Overføringen skattlegges som realisasjon hos kontohaveren, jf. § 10-31. Ved beregningen av gevinst og tap settes vederlaget til aksjen, egenkapitalbeviset eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet. Overføring av aksje, egenkapitalbevis eller andel fra aksjesparekonto til kontohaver anses som uttak fra kontoen. Uttaket settes til aksjens, egenkapitalbevisets eller aksjefondsandelens verdi på overføringstidspunktet.*

(7) *Ved opphør av aksjesparekonto skattlegges inntænde på kontoen fratrukket innskudd på kontoen på samme måte som uttak fra kontoen, jf. fjerde og femte ledd. Er inntænde på kontoen lavere enn innskudd på kontoen, anses differansen som tap på aksjer. Tapet skal oppjusteres med 1,24 og kan føres til fradrag i kontohavers inntekt.*

(8) *En aksjesparekonto kan overføres fra en tilbyder til en annen uten beskatning.*

## VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-12 nytt syvende ledd skal lyde:

(7) *Ved fastsetting av ikke-børsnotert selskaps skattemessige formuesverdi, jf. FSFIN § 4-12-2, medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. Næringseiendom medregnes til 89 prosent av full verdi. Bestemmelsene i dette ledd gjelder likevel ikke selskap nevnt i skatteloven § 4-13.*

## VII

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Endringen under III trer i kraft 1. januar 2017.

Endringene under IV trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under VI trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2016.

## VIII

Endringene under V trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Følgende overgangsregler gjelder:

*Personlig skattyter kan i inntektsåret 2017 overføre børsnoterte aksjer og andeler i aksjefond til aksjesparekonto uten beskatning. Kontohavers innskudd på kontoen settes til kontohaverens inngangsverdi på de overførte aksjene og andelene. Ubenyttet skjerming knyttet til de overførte aksjene og andelene anses etter overføringen som ubenyttet skjerming knyttet til aksjesparekontoen.*

## F.

### Vedtak til lov

om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven)

## I

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Virkeområde*

Denne loven gjelder:

- a) kommuner og fylkeskommuner med kommunal og fylkeskommunal virksomhet der øverste myndighet er kommunestyret, fylkestinget eller annet styre eller råd i henhold til kommuneloven eller kommunal særlovgivning,

- b) *interkommunale* og interfylkeskommunale sammenslutninger organisert etter kommuneloven eller annen kommunal særlovgivning,
- c) private eller ideelle virksomheter som produserer helse- og omsorgstjenester, undervisningstjenester eller sosiale tjenester som kommunen eller fylkeskommunen er pålagt å utføre ved lov, *men likevel ikke privatpraktiserende allmennleger og privatpraktiserende fysioterapeuter,*
- d) *barnehager* som nevnt i *barnehageloven* § 6,
- e) kirkelig fellesråd,
- f) *internatdelen ved skoler godkjent etter friskolelova, som er en del av skolens tilbud til egne elever.*

Loven gjelder også for borettslag etter borettslagsloven og boligsameier etter eierseksjonsloven hvor botilbudet fremstår som et integrert heldøgns helse- og omsorgstilbud i kommunenes lov-pålagte tjenestetilbud. Departementet kan gi forskrift om utfylling, gjennomføring og avgrensing av bestemmelsen i første punktum, herunder om vedtektsfesting av vilkår for hvem som kan bli andelseier eller sameier, kommunenes kontroll med at beboerne oppfyller de fastsatte kriteriene, samt krav om tilrettelegging av boligene.

Virksomheten skal være registrert i Enhetsregisteret.

§ 4 annet ledd nr. 3 nytt annet punktum skal lyde:  
*Kompensasjon ytes likevel for internatdelen av skoler som omfattes av § 2 første ledd bokstav a og f.*

## II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

## G.

### V e d t a k t i l l o v

om endring i lov 28. mai 2004 nr. 29 om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterloven)

## I

I lov 28. mai 2004 nr. 29 om register over opplysninger om valutaveksling og overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge (valutaregisterloven) gjøres følgende endring:

§ 4 første ledd skal lyde:

Foretak som kan drive valutavirksomhet etter lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) skal rapportere til registeret om valutaveksling og om overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge.

## II

Endringen under I trer i kraft straks.

## H.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

## I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:

§ 5-1 tredje ledd tredje punktum skal lyde:  
Skattekontoret skal i tillegg gi melding til skattyter når nye arbeidsgivere etterspør skattekortet.

## II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1. Skatteoppkreverne for kommunene – formues- og inntektsskatt, trygdeavgift, *arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn*

(1) Formues- og inntektsskatt, trygdeavgift, *arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn* innkreves av den kommunale skatteoppkreveren. Med mindre annet er bestemt gjelder dette også for tilknyttede krav som nevnt i § 1-1 tredje ledd bokstav a og b.

(2) Forskuddstrekk, *arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn* skal betales til skatteoppkreveren for den kommunen hvor arbeidsgiveren er hjemmehørende eller har sitt hovedkontor. Forskuddstrekk fra selskaper og innlånere skal betales til skatteoppkreveren for den kommunen der selskapet eller innlåneren har sitt hovedkontor eller styret har sitt sete.

(3) Forskuddsskatt og restskatt skal betales til skatteoppkreveren for den kommunen skatten er skrevet ut for.

(4) Første til tredje ledd gjelder ikke formues- og inntektsskatt for skattytere som ikke har varig tilknytning til riket og sjømenn bosatt i utlandet, artist-skatt, petroleumsskatt og svalbardskatt.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om

- a) *at skatteoppkreveren skal innkreve andre krav, herunder krav som nevnt i § 1-1 tredje ledd bokstav c og d,*
- b) *hvem som skal innkreve forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn fra utenlandske arbeidsgivere og selskaper, og om hvem slike krav skal betales til, og*

c) *at Arbeids- og velferdsetaten skal innkreve krav på trygdeavgift som etaten har fastsatt i medhold av skatteforvaltningsloven.*

§ 2-2 første ledd første punktum skal lyde:

Skattekontoret er innkrevingsmyndighet for krav som ikke *innkreves etter* § 2-1.

§ 4-7 første punktum skal lyde:

Forskudd på skatt kan innbetales med høyere beløp enn det som er utskrevet når det utskrevne forskudd må antas å bli utilstrekkelig til dekning av den skatt som vil bli *fastsatt*.

§ 9-1 skal lyde:

§ 9-1. *Betalingsmåte*

(1) Skatte- og avgiftskrav *skal betales ved overføring av beløpet til innkrevingsmyndighetenes konto, med mindre innkrevingsmyndighetene har akseptert betaling med kontanter.*

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betalingsordningen for skatte- og avgiftskrav, herunder om finansinstitusjoners plikt til å avvise betalingsoppdrag med manglende opplysninger, og om *adgang til å betale kontant til innkrevingsmyndighetene.*

§ 9-2 skal lyde:

§ 9-2. *Tid og sted for betaling*

(1) Betaling av skatte- og avgiftskrav anses for å være skjedd når beløpet er kommet fram til rett innkrevingsmyndighet. Ved betaling via bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet innkrevingsmyndighetenes bank. Ved overføring innen samme bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet mottakerens *konto*.

(2) En fastsatt betalingsfrist anses dessuten for å være avbrutt

- når betalerens oppdrag er mottatt av en bank.
- når innkrevingsmyndighetene mottar og aksepterer sjekk eller annet betalingsinstrument.
- når *petroleumsskatt er godskrevet innkrevingsmyndighetens konto.*

(3) Finansavtaleloven § 39 tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for *avbrudd av betalingsfrist etter annet ledd bokstav a og b.*

§ 9-3 oppheves.

§ 10-10 overskriften skal lyde:

§ 10-10. *Forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn*

§ 10-10 første ledd skal lyde:

(1) Forskuddstrekk, *arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn* for de to foregående kalendermå-

nedene forfaller til betaling hver 15. januar, 15. mars, 15. mai, 15. juli, 15. september og 15. november.

§ 10-30 overskriften skal lyde:

§ 10-30. *Merverdiavgift*

§ 10-40 annet ledd skal lyde:

(2) For virksomheter som er registrert som særavgiftspliktige hos skattekontoret, forfaller særavgiften for en periode til betaling samme dag som det skal leveres *skattemelding*.

§ 10-60 annet ledd skal lyde:

(2) For tilgodebeløp som oppstår ved egenretting av tidligere levert *skattemelding*, regnes fristen fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

§ 11-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Av økning i skatt etter ny avregning, jf. § 7-2, beregnes renten fra 1. januar i året etter *skattefastsettingsåret*.

§ 11-4 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 11-4 tredje ledd skal lyde:

(3) Ved utbetaling av merverdiavgift som tidligere ikke er innbetalt, ytes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av *skattemelding* for vedkommende *skattleggingsperiode*.

§ 11-5 skal lyde:

§ 11-5. *Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen*

(1) Restskatt tillegges rentetillegg. Rentetillegget beregnes med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum, redusert med 24 %. Rentetillegget beregnes fra 1. juli i inntektsåret for personlige skattytere og fra 15. mars i året etter inntektsåret for upersonlige skattytere, og fram til forfallsfristen for første termin av restskatten.

(2) Personlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter kapittel 7, eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger *fastsatt* skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:

- For overskytende forskuddstrekk og overskytende utskrevet forskuddsskatt innbetalt innen utgangen av inntektsåret, samt negativ skatt, gis rentegodtgjørelse med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 24 %, beregnet fra 1. juli i inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.
- For overskytende utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd som blir innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret, gis rentegodtgjørelse med

rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 24 %, beregnet fra 31. mai og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

(3) Upersonlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter kapittel 7, eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger *fastsatt* skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:

- a) Når samlet forskuddsskatt innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret overstiger *fastsatt* skatt, gis rentegodtgjørelse for det overstigende beløpet med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 24 %, beregnet fra 15. mars i året etter inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.
- b) Ved avregning etter *tidlig fastsetting*, gis rentegodtgjørelse etter tredje ledd bokstav a bare når avregning skjer senere enn 31. mai i året etter inntektsåret.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen.

§ 15-1 første ledd siste punktum skal lyde:

For skatte- og avgiftskrav som nevnt i § 1-1 annet ledd bokstav a, kan endelig avgjørelse om å sette ned eller frafalle skatte- eller avgiftskravet først treffes når *skattefastsetting* er foretatt.

§ 16-20 første ledd siste punktum oppheves.

### III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2017.

### I.

#### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

### I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 1-2 skal lyde:

§ 1-2. Lovens saklige virkeområde – plikt til å svare *toll*

§ 1-2 tredje ledd oppheves.

Ny § 12-17 skal lyde:

§ 12-17. *Taushetsplikt av hensyn til tollmyndighetenes kontrollvirksomhet mv.*

*Taushetsplikten etter § 12-1 gjelder også for opplysninger som det ut fra hensynet til tollmyndighe-*

*nes etterretnings- og analysevirksomhet, operative kontrollvirksomhet og organiseringen av denne, er nødvendig å holde hemmelig. Begrensningene i taushetsplikten etter § 12-1 får bare anvendelse så langt de passer.*

§ 13-3 a skal lyde:

§ 13-3 a. *Kontrollopplysninger fra tollskyldner og opplysningspliktige etter tolloven kapittel 3 og 4*

(1) *Den som er tollskyldner eller har opplysningsplikt etter kapittel 3 og 4, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for vedkommendes plikt til å svare toll, eller for kontrollen av vareførselen. Tollmyndighetene kan kreve at opplysningspliktige etter første punktum dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer eller programsystemer mv.*

(2) *Den som kan pålegges å gi opplysninger etter første ledd, har plikt til å gi opplysningene uten hensyn til den taushetsplikten vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves framlagt etter samtykke fra Kongen.*

Ny § 13-3 b skal lyde:

§ 13-3 b. *Kontrollopplysninger fra tredjeparter*

(1) *Med unntak av fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet, plikter enhver etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av noens vareførsel eller plikt til å svare toll.*

(2) *Innhenting av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlig grunn.*

(3) *Tollmyndighetene kan kreve at opplysningspliktige etter første ledd dokumenterer opplysningene blant annet ved å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer og programsystemer mv.*

§ 13-4 skal lyde:

§ 13-4. *Kontroll hos den opplysningspliktige*

(1) *Tollmyndighetene kan foreta kontroll hos den som plikter å gi opplysninger etter denne loven. Den opplysningspliktige plikter likevel ikke å gi adgang til kontroll i sitt private hjem, med mindre det utøves næringsvirksomhet fra den opplysningspliktiges private hjem.*

(2) Ved kontroll som nevnt i første ledd, skal den opplysningspliktige gi opplysninger som vedkommende plikter å gi etter §§ 13-3 a og 13-3 b. Den opplysningspliktige skal også gi tollmyndighetene adgang til undersøkelse av lokaler og varer og gjennomsyn av arkiver mv. Tollmyndighetene kan kreve vareprøver avgitt uten vederlag. Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan tollmyndighetene kopiere til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene.

(3) Om nødvendig kan det kreves hjelp av politiet til å få utlevert regnskapsmateriale, bøker, dokumenter, varer mv.

(4) Den opplysningspliktige eller en fullmektig skal, når tollmyndighetene krever det, være til stede ved kontroll som nevnt i første ledd, og yte nødvendig veiledning og bistand.

(5) Dersom Riksrevisjonen krever det, skal den opplysningspliktige uten opphold legge fram dokumenter og erklæringer som legitimerer data overført ved hjelp av elektronisk databehandling.

(6) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes framgangsmåte ved kontroll etter denne paragrafen.

§ 13-12 første ledd nytt annet punktum skal lyde:  
For samme formål kan grensekryssende trafikk på landeveien og ferge-terminaler med utenlands trafikk overvåkes av tollmyndighetene ved bruk av skiltgjenkjenningssystem.

§ 13-12 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:  
Opplysninger innhentet ved skiltgjenkjenningssystem, kan lagres inntil seks måneder etter at opplysningene er innhentet.

§ 16-16 skal lyde:

§ 16-16. Tvangsmulkt

(1) Tollmyndighetene kan ilegge den som ikke har etterkommet krav om å gi opplysninger etter §§ 13-3 a og 13-3 b, en daglig løpende tvangsmulkt fram til opplysningene gis. Det samme gjelder når det er åpenbare mangler ved de opplysningene som er gitt. Tvangsmulkt kan også ilegges den som ikke retter seg etter et pålegg om bokføring etter § 13-5 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret.

(3) Tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum skal utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men ikke høyere enn ti rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige én million kroner.

(4) Ved et vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 unnlates. I meldingen om vedtaket om tvangsmulkt, jf. forvaltningsloven § 27, skal tollmyndighetene opplyse om hvilke plikter som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

(5) Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle en påløpt tvangsmulkt.

(6) Tvangsmulkt påløper ikke dersom oppfyllelse blir umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

(7) Forhold knyttet til ileggelsen av tvangsmulkt kan påklages særskilt.

Ny § 16-17 skal lyde:

§ 16-17. Overtredelsesgebyr

(1) Tollmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor

a) den som overtrer plikter etter §§ 3-1 til 3-7

b) den som overtrer plikter etter §§ 4-1, 4-10 til 4-12, 4-20 til 4-25 og 4-30

c) den som ikke medvirker til kontroll etter §§ 13-4 og 13-7

d) den som i Norge utsteder eller foranlediger utstedt uriktig opprinnelsesbevis, faktura eller annet uriktig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollekspedisjon av en vare i et annet land.

(2) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav c kan utgjøre inntil 50 rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(3) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse var umulig på grunn av forhold som ikke skyldtes den ansvarlige.

(4) Departementet kan gi forskrift om utmåling av overtredelsesgebyr.

Ny § 16-18 skal lyde:

§ 16-18. Saksbehandlingsregler og rettslig prøving i saker om et overtredelsesgebyr

(1) Forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 kan unnlates når overtredelsesgebyr ilegges på stedet. Er forhåndsvarsel sendt, og saken avsluttes i første instansen med at overtredelsesgebyr ikke ilegges, skal parten underrettes om dette. Forvaltningsloven § 27 første ledd gjelder tilsvarende. Grunnlaget for at saken avsluttes, skal samtidig kort angis.

(2) I en sak om overtredelsesgebyr skal tollmyndighetene gjøre aktuelle parter oppmerksom på at det kan foreligge en rett til ikke å svare på spørsmål eller utlevere dokumenter eller gjenstander når svaret eller utleveringen vil kunne utsette vedkommende for overtredelsesgebyr eller straff. Orienteringsplikten gjelder ikke der parten må antas å være kjent med at det kan foreligge en slik rett.



(3) Ved prøving av et vedtak om overtredelsesgebyr kan retten prøve alle sider av saken.

Ny § 16-19 skal lyde:

§ 16-19. Utsatt iverksetting av vedtak om sanksjon

(1) Vedtak om tilleggstoll og vedtak om overtredelsesgebyr etter § 16-17 skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

(2) Dersom den som er ilagt tilleggstoll eller overtredelsesgebyr etter § 16-17 vil prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket, dersom partene ber om det, ikke iverksettes før søksmålsfristen løper ut eller en endelig rettsavgjørelse foreligger.

## II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

§§ 16-17 til 16-19 får virkning for overtredelser som finner sted etter at loven har trådt i kraft.

## J.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)

## I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

Kapittel 3 ny del IV skal lyde:

### **IV Dispensasjon**

§ 3-31. Dispensasjon

Dersom det foreligger særlige forhold, kan departementet treffe enkeltvedtak om helt eller delvis unntak fra loven.

§ 3-32. Våpensystemet F-35

Departementet kan treffe enkeltvedtak om unntak fra loven ved omsetning av varer og tjenester til vedlikehold av våpensystemet F-35. Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder fastsette vilkår for unntak.

Kapittel 6 ny del V skal lyde:

### **V Dispensasjon**

§ 6-36. Dispensasjon

Dersom det foreligger særlige forhold, kan departementet treffe enkeltvedtak om helt eller delvis fritak for merverdiavgift.

§ 6-37. Våpensystemet F-35

Departementet kan treffe enkeltvedtak om fritak fra merverdiavgift ved omsetning av varer og tjenes-

ter til vedlikehold av våpensystemet F-35. Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder fastsette vilkår for fritak.

Ny § 7-9 skal lyde:

§ 7-9. Dispensasjon

Dersom det foreligger særlige forhold, kan departementet treffe enkeltvedtak om at det helt eller delvis ikke skal beregnes merverdiavgift ved innførselen.

Ny § 7-10 skal lyde:

§ 7-10. Våpensystemet F-35

Departementet kan treffe enkeltvedtak om fritak fra plikten til å beregne merverdiavgift ved innførsel av varer til vedlikehold av våpensystemet F-35. Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder fastsette vilkår for fritak.

## II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

## K.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven

## I

I lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven gjøres følgende endringer:

Del III oppheves.

Del IV tredje ledd oppheves.

## II

Endringene under I trer i kraft straks.

## L.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven)

## I

I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) gjøres følgende endring:

§ 8 annet ledd skal lyde:

Skattedirektoratet, skattekontorene og skatteoppkreverne skal ha tilgang til opplysningene i registeret i forbindelse med *fastsetting* av skatt og trygdeavgift etter skattelovgivningen og arbeidsgivers beregning og oppgjør av skattetrekk, *arbeidsgiveravgift* og *finansskatt på lønn* etter skattebetalingsloven og folketrygdloven.

## II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

## M.

### V e d t a k t i l l o v

om endring i lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven)

## I

I lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven) gjøres følgende endring:

§ 5 første ledd skal lyde:

Statens innkrevingsentral kan innhente opplysninger etter tvangsfullbyrdsloven § 7-12 og *skatteforvaltningsloven § 3-3 bokstav a og i*.

## II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2017.

## N.

### V e d t a k t i l l o v

om endringer i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)

## I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-1 bokstav j og ny bokstav k skal lyde:

- j) kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. etter merverdiavgiftskompensasjonsloven (*merverdiavgiftskompensasjon*)
- k) *finansskatt på lønn etter folketrygdloven kapittel 23 (finansskatt på lønn)*.

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1. Formues- og inntektsskatt, Jan Mayen-skatt, artistskatt, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn* og merverdiavgift

Skattekontoret, Skattedirektoratet, Skatteklagenemnda og sekretariatet for Skatteklagenemnda er myndigheter for formues- og inntektsskatt, Jan

Mayen-skatt, artistskatt, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn* og merverdiavgift.

§ 2-2 skal lyde:

### § 2-2. Petroleumsskatt

Oljeskattekontoret og Klagenemnda for petroleumsskatt er myndigheter for skattepliktige som driver utvinning, behandling og rørledningstransport av petroleum i område som nevnt i *petroleumsskatteloven § 1*.

§ 3-1 annet ledd bokstav b og ny bokstav c skal lyde:

- b) opplysninger om at en næringsdrivende er eller ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret, etter forenklet registreringsordning for merverdiavgift eller i medhold av *særlig avgiftsloven*
- c) *registreringspliktig statsstøtte etter lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 2 a*.

§ 3-3 bokstav f skal lyde:

- f) til politi *eller påtalemyndighet* til bruk i straffesak. Gjelder straffesaken overtredelse av bestemmelser utenfor myndighetenes forvaltningsområde, kan opplysninger bare gis når det foreligger rimelig grunn til mistanke om overtredelse som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder. Opplysninger om brutto- og nettoinntekt, bruttoformue og gjeld kan gis til bruk under utmåling av straff eller erstatning i straffesaken.

§ 3-6 annet ledd skal lyde:

(2) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at pensjonsinnretning som har offentlig tjenstepensjon *eller tjenstepensjon etter foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven eller tjenstepensjonsloven*, gis tilgang til opplysninger om *pensjongs-givende inntekt* for personer som mottar uførepensjon fra innretningen.

§ 6-1 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

*Fastsetting avgjort med bindende virkning i forhåndsuttalelse gitt etter annet ledd, kan ikke påklages.*

§ 7-2 første ledd skal lyde:

- (1) Den som selv eller gjennom andre i løpet av en kalendermåned har utbetalt eller ytet fordel som nevnt i dette leddet, skal etter reglene i a-opplysningsloven gi opplysninger om alt som er ytet til den enkelte mottaker. Opplysningene skal omfatte
  - a) lønn og annen godtgjøring for arbeid
  - b) pensjon, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger, introduksjonsstønad etter introduksjonsloven, kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven, føderåd i jord- og skogbruk, livrente som ledd i pensjons-

ordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, underholdsbidrag, foreldrepenger, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger og lignende ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren

- c) drikkepenger med det beløpet som skal tas med ved beregningen av skattetrekk
- d) gratiale, tantieme og godtgjøring til medlem av styre eller representantskap eller til annen tillitsmann
- e) provisjon utbetalt til agent eller annen mellommann
- f) honorar eller annen godtgjøring som er utbetalt opphavsmann til åndsverk
- g) reise-, diett- og representasjonsgodtgjøring samt annen godtgjøring til dekning av utgifter ved utførelse av arbeid, oppdrag eller verv som nevnt i bokstav a til f
- h) lott eller part ved fiske eller fangstvirksomhet
- i) godtgjøring til medlemmer av faste arbeidslag som utfører arbeid for egen regning
- j) godtgjøring for barnepass også når dette skjer i barnepasserens hjem som ledd i selvstendig næringsvirksomhet
- k) vederlag til arbeidstaker i forbindelse med opphør av arbeidsforhold etter avskjed, oppsigelse eller avtale med arbeidsgiver
- l) engangsutbetalinger til rettighetshaver, begunstiget, bo eller arving etter lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning eller etter forsikringsbevis eller pensjonskapitalbevis utgått fra en individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA). Det samme gjelder for engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven.

§ 7-3 første ledd skal lyde:

(1) Plikt til å gi opplysninger om finansielle forhold og forsikringer har

- a) *banker, jf. finansforetaksloven § 2-7*
- b) *kredittforetak, jf. finansforetaksloven § 2-8*
- c) *finansieringsforetak, jf. finansforetaksloven § 2-9*
- d) *e-pengeforetak, jf. finansforetaksloven § 2-11*
- e) *forsikringsforetak, jf. finansforetaksloven § 2-12, og forsikringsforetaks eierselskap*
- f) *pensjonskasser, jf. finansforetaksloven § 2-16*
- g) *lånformidlingsforetak, jf. finansforetaksloven § 2-18*
- h) *verdipapirforetak, jf. verdipapirhandelloven § 2-3 første ledd*
- i) *verdipapirregistre, jf. verdipapirregisterloven § 1-3*
- j) *verdipapirfond og forvaltningsselskaper, jf. verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1 og 2*
- k) *alternative investeringsfond og forvalter, jf. AIF-loven § 1-2 bokstav a og b*

l) *innretning som primært, og som ledd i sin forretningsvirksomhet, investerer, administrerer eller forvalter finansielle aktiva eller penger for andres regning*

m) *innretning hvis bruttoinntekt primært kan henføres til investering, reinvestering eller handel med finansielle aktiva, når innretningen styres, forvaltes eller på annen måte ledes av en annen innretning som omfattes av dette leddet*

n) *andre som har penger til forvaltning eller driver utlånsvirksomhet eller låneformidling som næring, samt andre som tar del i forvaltningen eller omsetningen av finansielle instrumenter eller andre finansielle produkter for andres regning som ledd i sin forretningsvirksomhet.*

Departementet kan gi forskrift om opplysningspliktiges registreringsplikt hos utenlandske skattemyndigheter.

§ 7-3 annet ledd bokstav c skal lyde:

c) innskudd og andre interesser i innretninger som nevnt i første ledd bokstav l og m

§ 7-10 bokstav e og ny bokstav f skal lyde:

e) den som selv eller gjennom andre har utbetalt vederlag for tjenester av teknisk, håndverksmessig, juridisk, regnskapsmessig eller annen art

f) *Enova om beløp som skal gis som avregningsfradrag for ENØK-tiltak på egen bolig.*

§ 8-2 første ledd skal lyde:

(1) Skattemelding med opplysninger om den skattepliktiges formue og inntekt, fradragposter og andre opplysninger som har betydning for fastsetting av skattegrunnlaget etter kapittel 9, skal leveres av den som

- a) har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse i skatteloven enn § 10-13
- b) er skattepliktig etter Svalbardskatteloven §§ 2-1, 2-2 eller 3-2, og ikke har begrenset skatteplikt etter Svalbardskatteloven § 2-1 annet ledd
- c) er skattepliktig etter petroleumsskatteloven.

§ 8-2 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til femte ledd blir annet til fjerde ledd.

§ 8-6 skal lyde:

§ 8-6. Skattemelding for arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgiver som skal beregne arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven, skal levere skattemelding med opplysninger om beregnet arbeidsgiveravgift og grunnlaget for beregning av avgift etter reglene i a-opplysningsloven.

(2) Arbeidsgiver som skal beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven, skal levere skattemelding med opplysninger om beregnet finansskatt på lønn og grunnlaget for beregning av finansskatt på lønn etter reglene i a-opplysningsloven.

(3) Når det foreligger forhold som nevnt i skattebetalingsloven § 4-1 annet ledd, påhviler opplysningsplikten etter første og annet ledd den som har plikt til å foreta forskuddstrekk.

§ 9-1 første ledd skal lyde:

(1) Skattepliktige fastsetter grunnlaget for formues- og inntektsskatt, petroleumsskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn*, særavgifter, svalbardskatt etter Svalbardskatteloven § 3-2 og merverdiavgiftskompensasjon ved levering av skattemelding som nevnt i kapittel 8.

§ 9-2 første ledd skal lyde:

(1) Skattepliktige beregner merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn*, særavgifter og merverdiavgiftskompensasjon av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 første ledd.

§ 9-4 første ledd skal lyde:

(1) Skattepliktige kan endre opplysninger i tidligere leverte skattemeldinger for formues- og inntektsskatt, svalbardskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn* og særavgifter ved levering av endringsmelding. Trekkpliktige etter Svalbardskatteloven § 3-1, Jan Mayen-skatteloven og artistskatteloven kan på samme måte endre opplysninger i levert melding om trekk. Dette gjelder likevel ikke grunnlag som er fastsatt av skattemyndighetene, eller på områder hvor myndighetene har varslet om at fastsettingen er under kontroll.

§ 9-7 første ledd første punktum skal lyde:

Når fristen for å sende skatteoppgjør i § 9-3 tredje ledd er utløpt, utarbeides det en liste over alle skattepliktiges fastsatte formues- og inntektsskatt, svalbardskatt og petroleumsskatt.

§ 9-7 tredje ledd skal lyde:

(3) Skattelisten skal ikke inneholde opplysninger om avdøde personer, opplysninger om personer som er 17 år eller yngre ved skatleggingsperiodens utgang, opplysninger om personer med adresse som er sperret i henhold til bestemmelsene gitt i eller i medhold av folkeregisterloven, opplysninger om personer uten fast bopel og opplysninger om personer der opplysningene som inngår i skattelisten kan røpe et klientforhold. *Tillegg i alminnelig inntekt etter skatteloven § 10-42 skal ikke medtas i nettoinntekten i skattelisten. Oppjustering av alminnelig inntekt etter*

*skatteloven §§ 10-11, 10-31, 10-42 og 10-44 skal ikke medtas i nettoinntekten i skattelisten.*

§ 10-9 skal lyde:

§ 10-9. *Plikt til å framvise HMS-kort*

Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med *HMS-kort* etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven § 4-1 syvende ledd, kan skattemyndighetene kreve at arbeidstakeren framviser *HMS-kortet*.

§ 12-6 annet ledd første punktum skal lyde:

Fristen er ti år dersom den skattepliktige ilegges skjerpert tilleggsskatt eller anmeldes for brudd på straffebestemmelsene i straffeloven §§ 378 til 380.

§ 12-6 femte ledd oppheves.

§ 13-3 annet ledd skal lyde:

(2) Skatteklagenemnda er klageinstans ved klage over vedtak om fastsetting av formues- og inntektsskatt, Jan Mayen-skatt, artistskatt, merverdiavgift, *finansskatt på lønn* og arbeidsgiveravgift. Det samme gjelder klage over vedtak om registrering eller sletting i Merverdiavgiftsregisteret, når det samtidig klages over vedtak etter § 12-1 som har direkte sammenheng med registrerings- eller slettingsvedtaket. Skatteklagenemnda er også klageinstans ved klager over vedtak fra Skattedirektoratet om illeggelse av tvangsmulkt etter § 14-1 og overtredelsesgebyr etter § 14-7. Saker som skal avgjøres av Skatteklagenemnda, forberedes for nemnda av sekretariatet for Skatteklagenemnda.

§ 14-4 bokstav d skal lyde:

d) når den skattepliktige frivillig retter eller utfyller opplysninger som er gitt *eller lagt til grunn* tidligere, slik at det kan fastsettes riktig skatt. Dette gjelder ikke hvis rettingen kan anses framkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved opplysninger som skattemyndighetene har fått fra andre. Tidligere ilagt tilleggsskatt faller ikke bort.

§ 14-5 femte ledd skal lyde:

(5) Ilagt tvangsmulkt etter § 14-1 første ledd første og annet punktum skal komme til fradrag i beregnet tilleggsskatt for unnlatt levering etter § 14-3 første ledd annet punktum.

§ 14-6 første ledd siste punktum skal lyde:

*Bestemmelsen i § 14-4 gjelder tilsvarende.*

§ 14-6 annet ledd skal lyde:

(2) Skjerpert tilleggsskatt kan fastsettes i et eget vedtak samtidig med eller etter fastsetting av tilleggs-

skatt etter § 14-3. Bestemmelsen i § 14-3 tredje ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 14-7 første ledd bokstav b skal lyde:

b) den som ikke medvirker til kontroll etter § 10-4

§ 14-13 skal lyde:

§ 14-13. *Straff for unnlatt medvirkning til kontroll*

Med bot eller fengsel inntil to år straffes den som unnlater å medvirke til kontroll etter § 10-4.

§ 16-3 nr. 18 om endringer i folketrygdloven:

Endringene i § 24-5 oppheves.

§ 16-3 nr. 19 om endringer i lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier oppheves.

§ 16-3 nr. 22 om endringer i skatteloven:

Endringene i § 14-6 oppheves.

§ 16-3 nr. 28 om endringer i bokføringsloven:

Endringen i § 2 annet ledd skal lyde:

Enhver som driver virksomhet og har plikt til å levere skattemelding for formues- og inntektsskatt mv. etter skatteforvaltningsloven § 8-2, har bokføringsplikt etter denne loven for den virksomhet som drives. Det samme gjelder enhver som har plikt til å levere skattemelding for merverdiavgift etter skatteforvaltningsloven § 8-3. Dette gjelder likevel ikke tilbydere av elektroniske tjenester som leverer skattemelding for merverdiavgift som nevnt i skatteforvaltningsloven § 8-3 første ledd bokstav e, og som er bokføringspliktig utelukkende på grunnlag av plikten til å levere skattemelding etter bestemmelsen her.

§ 16-3 nr. 32 om endringer i skattebetalingsloven:

Endringen i § 1-1 annet ledd skal lyde:

(2) Med skatte- og avgiftskrav menes:

- a) skatt på formue og inntekt og tonnasjeskatt etter skatteloven (formues- og inntektsskatt) og trygdeavgift etter folketrygdloven kapittel 23, herunder forskuddstrekk, forskuddsskatt og restskatt etter kapitlene 5 til 7 i loven her, samt krav på skatt fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter skatteforvaltningsloven § 12-4
- b) skatt på formue og inntekt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard (svalbardskatt). For skatt fastsatt ved lønnstrekk gjelder særregler i svalbardskatteloven § 5-2.
- c) skatt på inntekt etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. (artistskatt)
- d) skatt på formue og inntekt etter lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. (petroleumsskatt), herunder terminskatt og restskatt etter nevnte lov

- e) arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven kapittel 23, herunder krav fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter skatteforvaltningsloven § 12-4
- f) arveavgift etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver
- g) merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven
- h) særavgifter omfattet av lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter
- i) særavgifter omfattet av lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter
- j) toll omfattet av tolloven
- k) kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.
- l) *finansskatt på lønn etter folketrygdloven kapittel 23.*

I endringen i § 1-1 tredje ledd skal bokstav a lyde:

- a) renter etter kapittel 11, omkostninger og gebyrer fastsatt i medhold av *denne lov*, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, tolloven, skatteforvaltningsloven og kassasystemlova § 8,

Endringene i § 2-2 oppheves.

Endringen i § 5-5 skal lyde:

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5. *Forskuddstrekkets størrelse*

(1) Dersom arbeidsgiver ikke har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, og dette ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig akt-somhet fra arbeidsgivers side, skal forskuddstrekket gjennomføres etter det siste beregnede skattekort. Dersom arbeidsgiver ikke har tilgang til opplysninger fra det siste beregnede skattekortet, skal det foretas forskuddstrekk med 50 prosent. Det samme gjelder når det skal foretas forskuddstrekk i ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8 til 11 og 14 og i uføreytelser, stønader mv. som beskattes som lønn. Forskuddstrekk i andre trekkpliktige trygdeytelser, pensjoner, vartpenger, livrenter og lignende stønader og ytelser foretas med 30 prosent.

(2) Arbeidsgiver plikter å foreta forskuddstrekk med høyere beløp enn det som følger av skattekortet eller første ledd, når skattyteren reiser krav om det i god tid før trekket skal foretas.

(3) Forskuddstrekk etter § 5-6 første ledd *bokstav d* beregnes av selskapet etter samlet skattesats for alminnelig inntekt.

(4) Forskuddstrekk etter § 5-6 første ledd *bokstav e* beregnes av utbetaleren til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det angjeldende år.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om at forskuddstrekk skal foretas etter tabell i en del av den

trekkpliktige inntekten og med en bestemt prosent-sats i den øvrige inntekten.

(6) Når det for en skattyter er utstedt skattekort i flere kommuner, skal arbeidsgiver foreta forskuddstrekk etter skattekortet fra kommunen skattyteren mener han skal svare skatt til.

(7) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk etter bestemmelsene i dette kapitlet, men som godtgjør at det betales forskuddstrekk eller tilsvarende i utlandet av den enkelte skattyters inntekt, kan av skattoppkreveren bli fritatt for trekkplikten etter dette kapitlet dersom det stilles betryggende sikkerhet for trekkbeløpet.

I endringen i § 5-9 første ledd skal bokstav a lyde:

- a) pensjonsinnskudd som arbeidsgiver avkorter i lønnen, og som skattyter vil ha krav på fradrag for ved skattefastsettingen etter skatteloven § 6-47 første ledd bokstav a og b og § 6-72,

Endringen i § 10-1 første ledd skal lyde:

(1) Skatte- og avgiftskrav skal betales ved forfall og med de beløp som opprinnelig er fastsatt, selv om fastsettingen er under endring, påklaget eller brakt inn for domstolene. Første punktum gjelder ikke når det kan gis utsatt iverksetting av vedtak etter skatteforvaltningsloven § 14-10 annet ledd og *tolloven § 16-19*.

Endringen i kapittel 10 annen deloverskrift skal lyde:

**Forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn, lønnstrekk til Svalbard, artistskatt og skattetrekk i aksjeutbytte**

Endringen i § 10-30 første ledd skal lyde:

(1) *Merverdiavgift* for en periode forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-3 første og annet ledd.

I endringen i § 10-51 første ledd skal bokstav e lyde:

- e) tilleggsavgift etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 44.

Endringen «§ 10-51 nytt annet og tredje ledd skal lyde» skal lyde:

§ 10-51 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Følgende skatte- og avgiftskrav forfaller til betaling tre uker etter at fristen for å klage over vedtaket om fastsetting av kravet er ute, eller ved klage, tre uker etter at klagen er avgjort:

- a) tilleggs-skatt etter skatteforvaltningsloven  
b) overtredelsesgebyr etter skatteforvaltningsloven  
c) *tilleggstoll etter tolloven*  
d) *overtredelsesgebyr etter tolloven § 16-17*

(3) Dersom det innvilges utsatt iverksetting av krav etter skatteforvaltningsloven § 14-10 annet ledd eller *tolloven § 16-19 annet ledd*, forfaller kravet til betaling tre uker etter utløpet av søksmålsfristen eller ved søksmål, tre uker etter at endelig rettsavgjørelse foreligger.

Endringen «§ 10-53 nytt tredje ledd skal lyde» skal lyde:

§ 10-53 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Treffes det vedtak som innebærer tilbakebetaling av kompensasjon for merverdiavgift, skal beløpet betales tilbake senest tre uker etter at melding om vedtaket er *sendt*.

Endringene i § 11-5 oppheves.

Endringen «Ny § 16-51 skal lyde» skal lyde:

Ny § 16-51 skal lyde:

§ 16-51. *Oppdragsgivers ansvar for oppdragstakers skatt, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn og forskuddstrekk*

(1) Dersom oppdragsgiver forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å oppfylle opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven § 7-6, kan skattekontoret pålegge oppdragsgiver ansvar for oppdragstakerens forfalte, men ikke innbetalte skatt, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn* eller forskuddstrekk. Departementet kan bestemme at myndighet til å pålegge ansvar for skatt, arbeidsgiveravgift, *finansskatt på lønn* og forskuddstrekk skal tilligge annen skattemyndighet enn nevnt i foregående punktum.

(2) Pålegget kan påklages til Skattedirektoratet innen tre uker.

Endringen i § 18-1 første ledd skal lyde:

(1) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk eller skattetrekk etter kapittel 5, og som *unnlater* å foreta eller sørge for at det blir foretatt beregning og trekk, herunder separering etter § 5-12, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsomt overtredelse av første punktum.

## II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 14-7 første ledd bokstav c og ny bokstav d skal lyde:

- c) den som ikke oppfyller sine plikter til å føre og oppbevare personalliste gitt i medhold av *bokføringsloven*  
d) *en bokføringspliktig som forsettlig eller uaktsomt overtrer sine plikter til å registrere og dokumen-*

*tere kontantsalg etter regler gitt i eller i medhold av bokføringsloven § 10 a.*

§ 14-7 tredje ledd første punktum skal lyde:

Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav a, c og d skal utgjøre ti rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

### III

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-12 skal lyde:

*§ 8-12. Melding om flernasjonale konserns fordeling av inntekt, skatt mv.*

(1) Morselskap som er hjemmehørende i Norge og har foretak i utlandet, skal levere melding for hvert regnskapsår med opplysninger om fordelingen av inntekt og skatt i de landene konsernet har foretak. Meldingen skal også inneholde en beskrivelse av konsernets økonomiske aktivitet i hvert enkelt land, samt opplysninger om hvert foretak i konsernet og den økonomiske aktiviteten foretakene driver.

(2) Opplysningsplikten etter første ledd gjelder tilsvarende for andre foretak i Norge enn morselskap som er hjemmehørende i Norge, dersom

- a) det utenlandske morselskapet ikke har plikt til å levere melding i landet der det er hjemmehørende,
- b) landet der morselskapet er hjemmehørende ikke har avtale med Norge om automatisk utveksling av meldinger med virkning ved utløpet av det året det skal leveres melding etter første ledd eller
- c) skattemyndighetene har varslet foretaket i Norge om at landet der morselskapet er hjemmehørende, ikke overholder avtale som nevnt i bokstav b eller av andre grunner ikke sender meldinger til Norge.

(3) Foretak som er hjemmehørende i Norge og som inngår i et konsern der ett eller flere foretak har plikt til å levere melding etter første og annet ledd, skal opplyse skattemyndighetene om hvilket foretak i konsernet som skal levere melding, og i hvilket land dette foretaket er hjemmehørende.

(4) Opplysningsplikten etter første, annet og tredje ledd gjelder ikke dersom konsernet hadde en samlet inntekt under 6 500 000 000 kroner i året før regnskapsåret.

(5) Meldingen skal utarbeides på engelsk.

(6) Skattemyndighetene kan bare utlevere meldingen til andre etter reglene i § 3-3 og til utenlandske myndigheter etter folkerettslig avtale.

Nåværende §§ 8-12 til 8-14 blir §§ 8-13 til ny 8-15.

### IV

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-3 nr. 22 om endringer i skatteloven:

Endringen i § 4-12 skal lyde:

*§ 4-12. Aksje, grunnfondsbevis og andel i verdipapirfond*

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 90 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 90 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 90 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(4) Departementet kan

- a) gi forskrift om beregning av aksjeverdien i annet ledd, og om dokumentasjonskrav etter tredje ledd,
- b) fastsette skjema til bruk ved beregningen,
- c) ved forskrift bestemme at ikke-børsnoterte aksjer som er undergitt annen kursnotering, verdsettes som bestemt i første ledd,
- d) ved forskrift gi bestemmelser om samordning av verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper mellom forskjellige skattekontorer.

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 90 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. *Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 90 prosent av aksjeandelens verdi.*

Endringen i § 4-17 skal lyde:

*§ 4-17. Varebeholdning og driftsmidler*

(1) Beholdning av varer og råstoffer i virksomhet verdsettes til samme verdi som legges til grunn ved inntektslikningen, jf. § 14-5 annet ledd.

(2) *Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 første ledd tredje punktum, verdsettes til 90 prosent av skattemessig formuesverdi.*

Endringen i § 4-40 skal lyde:

§ 4-40. *Fastsetting av formue for deltaker i selskap med deltakerfastsetting*

For deltaker i selskap med deltakerfastsetting som omfattes av § 10-40, settes verdien av deltakerens selskapsandel ved formuesfastsettingen til en andel av selskapets nettoformue beregnet som om selskapet var skattyter. Ved fastsettelsen av selskapets nettoformue medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. Næringsseiendom medregnes likevel til 89 prosent av skattemessig formuesverdi. Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 90 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter første til tredje punktum.

#### V

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-3 nr. 22 om endringer i skatteloven:

Endringen i § 14-81 skal lyde:

§ 14-81 *Utjevning av skogbruksinntekt i enkeltpersonforetak*

(1) Årets overskudd fra skogbruksvirksomhet, herunder uttak av tømmer til eget bruk, som ikke er inntektsført direkte i inntektsåret, skal føres på tømmerkonto. Årets underskudd fra skogbruk skal føres på tømmerkonto. Er saldoen positiv, skal minst 20 prosent av saldoen inntektsføres. Er saldoen negativ, skal inntil 20 prosent fradragsføres. Negativ saldo på tømmerkonto kan alltid føres mot årets overskudd fra skogbruksvirksomhet. Bestemmelsene om gevinst- og tapskonto, jf. § 14-45, gjelder tilsvarende så langt de passer for tømmerkonto.

(2) Inntekter fra jakt, fiske, torvuttak og lignende, leieinntekter fra slike aktiviteter og ikke skattepliktig del av uttak fra skogfondskonto, skal ikke omfattes av tømmerkonto.

(3) Førings på tømmerkonto foretas før fradrag for gjeldsrenter.

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

#### VI

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2019.

Endringene under III trer i kraft 1. januar 2017 med virkning for regnskapsår som begynner 1. januar 2016 og senere. § 8-12 annet ledd skal likevel bare ha virkning for regnskapsår som begynner 1. januar 2017 eller senere.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

#### VII

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Følgende overgangsregler gjelder:

*Dersom summen av de inntil fire siste års faktiske skogbruksinntekter, slik de er kommet til beskatning i gjennomsnittsligningen, er lavere enn summen av de faktiske skogbruksinntekter i samme periode, skal gjennomsnittsunderhengen tas til inntekt for året 2017. Skattyter kan velge å føre gjennomsnittsunderheng etter første punktum på tømmerkonto, jf. § 14-81. Dersom summen av de inntil fire siste års faktiske skogbruksinntekter, slik de er kommet til beskatning i gjennomsnittsligningen, overstiger summen av de faktiske skogbruksinntekter i samme periode, skal gjennomsnittsoverhengen komme til fradrag i inntekten i 2017. Inntektsoverheng kan føres til fradrag i inntekt fra andre inntektskilder, jf. § 6-3 eller framføres til fradrag i senere års inntekt dersom det ikke er andre inntekter å føre fradraget mot, jf. § 14-6 første ledd.*

#### O.

#### Vedtak til lov

om endring i lov 17. juni 2016 nr. 64 om åpenhet om eierskap i medier

#### I

I lov 17. juni 2016 nr. 64 om åpenhet om eierskap i medier gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Opplysninger som kreves etter første ledd, kan gis uten hinder av den lovbestemte taushetsplikt som ellers *påhviler skattemyndigheter* og myndigheter som har til oppgave å overvåke offentlig regulering av ervervsvirksomhet. Slik taushetsplikt er heller ikke til hinder for at dokumenter som befinner seg hos slike myndigheter, utleveres for gransking.

#### II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2017.



P.

Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2017 redegjøre for støtteordningene for boliger til vanskeligstilte som stilles til disposisjon av kommunen, samt hvordan disse ordninger eventuelt kan

forbedres. Det bes også vurdert konsekvenser av bevilgningsbehov og mulige avgrensninger dersom man skulle utvide ordningen med merverdiavgiftskompensasjon til også å omfatte boliger for vanskeligstilte.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. desember 2016

**Hans Olav Syversen**

leder

**Siri A. Meling**

ordfører

**VEDLEGG 1****Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap, datert 27. oktober 2016****Korrigerings av feil/unøyaktigheter i Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017**

Prop. 1 LS (2016-2017) inneholder dessverre noen feil/unøyaktigheter som det bes tatt hensyn til i arbeidet med finanskomiteens innstilling.

Omtalen under punkt 1.1 (side 17, annen kolonne)

I annet strekpunkt første setning står det:

«Formuesskatten er redusert med om lag 4,8 mrd. 2016-kroner.»

Det skal stå: «Formuesskatten er redusert med om lag 4,9 mrd. 2016-kroner.»

Omtalen under punkt 2.1 (side 41)

I punkt 2.1 fjerde avsnitt annen setning står det:

«De direkte skattene utgjør i 2016 69 pst. av de samlede skatte- og avgiftsinntektene. Av dette er 58 pst. inntektsskatt for personer, inkludert trygdeavgift og toppskatt, og 14 pst. inntektsskatt for bedrifter, inkludert petroleumsvirksomhet.»

I stedet for «toppskatt» skal det stå «trinnskatt».

Omtalen under punkt 4.1.1 (side 69, første kolonne)

I annet avsnitt første setning står det:

«Regjeringen har siden 2013 redusert formuesskatten med om lag 4,8 mrd. 2016-kroner netto.»

Det skal stå: «Regjeringen har siden 2013 redusert formuesskatten med om lag 4,9 mrd. 2016-kroner netto.»

Tabell 5.1 Trinnskatt på personinntekt og netto marginalsatt (side 85)

I tabellens andre kolonne over personinntekt mangler det en bindestrek mellom beløpene angitt for trinn 1-3.

For trinn 1 skal det stå «164 100 - 230 950»

For trinn 2 skal det stå «230 950 - 580 650»

For trinn 3 skal det stå «580 650 - 934 050»

Omtalen under punkt 8.3.1 (side 112)

I første hele avsnitt på side 112, annen setning står det: «Forslaget øker provenyet med 8 mill. kroner påløpt og bokført i 2017.» I stedet for 8 mill. kroner skal det stå 12 mill. kroner.

(Dette er riktig angitt under punkt 8.3.4 Økonomiske og administrative konsekvenser og i tabell 1.1., hvor beløpet er splittet opp i 8 mill. kroner og 4 mill. kroner.)

Omtalen under punkt 27.3.2 (side 249)

I annet avsnitt annen setning i venstre kolonne står det:

«Krysssubsideringen omfatter Avinors 42 små og mellomstore (regionale) lufthavner...» Det korrekte skal være at krysssubsideringen omfatter 39 av Avinors små og mellomstore (regionale) lufthavner.

Feil i forslag til lov om endringer i skatteloven (side 262 til 265)

Ved en inkurie er gjengivelsen av skatteloven § 8-1 femte ledd første punktum blitt ufullstendig, ved at teksten «herunder biinntekt fra slik virksomhet» er falt ut. Dette punktum er ikke foreslått endret i proposisjonen, og er tatt med i lovteksten kun for helheten. Dette punktet skal lyde: «Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 63.500 kroner per driftsenhet per år.»

Som følge av ny skatteforvaltningslov, som trer i kraft 1. januar 2017, bør forslag til endringer i skatteloven under romertall II endres. I skatteloven § 8-1 femte ledd sjuende punktum bør det, som følge av at begrepet «ligning» erstattes av begrepet «fastsetting» i skatteforvaltningsloven, i stedet for «lignes atskilt» stå «fastsetter inntekten hver for seg».

Feil i forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017 (side 285)

Ved en inkurie er det blitt to feil i § 1 fjerde ledd i forslaget til stortingsvedtak om avgifter mv. til folketrygden for 2017.

Den ene feilen gjelder særreglene om avgiftssats for ambulerende virksomhet i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i forslaget til vedtak § 1 fjerde ledd første punktum. Særreglene slik de står i forslaget i Prop. 1 LS (2016-2017) innebærer at foretak med ambulerende virksomhet, på nærmere vilkår, kan benytte satsen i den sonen det ambulerende arbeidet utføres, enten satsen er lavere eller høyere enn i registreringssonen.

ESA åpnet i desember 2015 formell undersøkelse av den delen av særreglene for ambulerende virksomhet som åpner for at foretak med ambulerende virksomhet i soner med lavere avgiftssats enn der foretaket er registrert kan benytte denne lavere satsen. Disse særreglene ble derfor suspendert med virkning fra og med 1. januar 2016 i påvente av ESAs konklusjon etter den formelle undersøkelsen. Se nær-

mere om bakgrunnen for dette og den regeltekniske gjennomføringen i Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2015–2016) punkt 3.5.

ESAs undersøkelser varer normalt 12-18 måneder, og er ennå ikke avsluttet. Vi har ikke fått signaler som tilsier at det vil foreligge en avgjørelse før Stortinget må fatte vedtak om avgifter til folketrygden for 2017. Suspensjonen av disse reglene må derfor opprettholdes inntil videre. I 2017 skal særreglene derfor – som i 2016 – bare gjelde for foretak med ambulerende virksomhet i soner med høyere avgiftssats. Etersom dette innebærer en ren videreføring fra 2016, ble dette ikke omtalt særskilt i Prop. 1 LS for 2017-budsjettet.

Den andre feilen er av rent teknisk art, ved at forslaget til stortingsvedtak inneholder en setning som anses å være uten selvstendig rettslig innhold. Dette gjelder forslaget til § 1 fjerde ledd annet punktum om arbeidsutleie. Denne setningen har vært en del av stortingsvedtakene om avgifter til folketrygden i flere år, og var også med i det opprinnelige forslaget til vedtak for 2016 i Prop. 1 LS (2015-2016). Setningen

ble imidlertid foreslått fjernet i Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2015–2016) punkt 3.5, og dette ble vedtatt av Stortinget. Denne setningen bør ikke tas inn igjen i vedtaket for 2017.

I samsvar med det ovenstående, skal forslaget til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017 § 1 fjerde ledd lyde:

«4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone med høyere sats enn der virksomheten drives, jf. annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåned. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermåned.»

## VEDLEGG 2

### **Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap, datert 15. november 2016**

#### **Rettebrev til Stortinget - Prop. 1 LS (2016-2017)**

Jeg viser til tidligere rettebrev. Prop. 1 LS (2016-2017) inneholder ytterligere en feil som det bes tatt hensyn til i arbeidet med finanskomiteens innstilling.

Feil i forslag til lov om endringer i skatteloven (side 262)

Det er blitt en feil i forslaget til ny § 4-19 *Gjeldsreduksjon for eiendel med verdsettelsesrabatt*. Feilen gjelder bestemmelsens første ledd.

Forslaget til lovvedtak slik det står i Prop. 1 LS (2016-2017) kan forstås slik at alle eiendeler som etter skatteloven kapittel 4 verdsettes til mindre enn 100 pst. av omsetningsverdien, skal gi grunnlag for gjeldsreduksjon. Dette innebærer at blant annet fritidseiendom kan gi grunnlag for gjeldsreduksjon.

Det følger av omtalen i Prop. 1 LS (2016-2017) punkt 4.1.3 at gjeldsreduksjonen gjelder eiendeler som er omfattet av den nye verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler, samt sekundærbolig og næringseiendom. Det er ikke tilsiktet at andre eiendeler, herunder fritidsboliger, skal gi grunnlag for gjeldsreduksjon. Det synes vanskelig å finne en generell definisjon som er dekkende for de eiendelene som skal

gi grunnlag for gjeldsreduksjon uten at definisjonen også omfatter andre eiendeler. Det foreslås derfor at § 4-19 første ledd i stedet angir uttrykkelig hvilke eiendeler som skal gi grunnlag for gjeldsreduksjon.

I samsvar med det ovenstående, skal forslaget til skatteloven ny § 4-19 lyde:  
§ 4-19 Gjeldsreduksjon for eiendel med verdsettelsesrabatt

*(1) Når skattyter har eiendel som nevnt i § 4-10 første ledd tredje punktum, § 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd, § 4-17 annet ledd, § 4-40 første punktum,*

*skal skattyters fradrag for gjeld reduseres etter reglene i annet og tredje ledd.*

*Den del av skattyters gjeld som svarer til forholdet mellom verdien av eiendel som gir grunnlag for reduksjon etter første ledd og verdien av skattyters samlede eiendeler, verdsettes med samme prosent-sats som eiendelen. For ektefeller beregnes gjeldsreduksjonen på grunnlag av ektefellenes samlede eiendeler og gjeld.*

*Ved beregning av forholdet etter annet ledd medregnes eiendelene til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter dette kapittel.*

